

S. Sayısı : 182

1938

**DEVLET DEMİRYOLLARI VE
LİMANLARI U. M. BÜTÇESİ**

Devlet demiryolları umum müdürlüğü 1938 malî yılı bütçe kanunu lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/939)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/742

1 - III - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İcra Vekilleri Heyetince kabul olunan Devlet demiryolları umum müdürlüğü 1938 malî yılına aid bütçe kanunu lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

I.

1938 malî yılı hakkında umumî mütelea

1937 bütçemiz (29 870 850) lira idi.

1938 bütçemiz (35 789 400) liradır.

İkisi arasında (5,5) milyon liralık bir fark vardır. Bu farkın sebebi nedir?

1 - 14 ncü fasılda görüldüğü üzere hususî kanunu mucibince Sivas atelyesi tezgâhları için 1938 malî yılında ödeneceği tesbit edilen (1,5) milyon lira.

2 - 16 ncü fasılda görüldüğü üzere yine hususî kanunu mucibince alınacak (16) milyon liralık lokomotif ve vagon bedelinden 1938 malî yılı zarfında ödeneceği tesbit edilen (1 900 000) lira ki ceman (3 400 000) lira yeni olarak normal bütçemizde yer almıştır.

3 — Hatlarımız, içinde bulunduğumuz sene zarfında Malatya - Sivas kısmında (Çetinkaya - He- kimhan) ve Sivas - Erzurum kısmında Çetinkaya - Divrik) ve Ankara - Zonguldak hattında da (Çatalgazı - Zonguldak) kısımları da işletmeye katılarak malî sene bidayetinde (6 340) kilometre olan uzunluk (6 560) kilometreyi bulmuştur. 1938 teşrinievvelinde (Divrik - Erzincan) kıs- mı da işletmeye açılacağından 1938 son baharında hatlarımızın uzunluğu (6 818) kilometreye vara- caktır ki geçen seneye nisbetle % 7,6 artmış demektir.

Diğer taraftan iş hacmimiz de gittikçe artmış ve artmaktadır.

A) Meselâ : 1936'nın ilk altı ayında yapılan tren adedi (77 266) iken 1937'nin ilk altı ayında yapılan tren adedi (93 542) ye çıkmıştır. (Kesirsiz % 20 artmıştır).

B) Keza 1936 nm ilk altı ayındaki tren kilometre adedi (5 929 500) iken 1937'nin ilk altı ayındaki tren kilometre adedi (7 085 000) ni bulmuştur. (Kesirsiz % 20 artmıştır).

Bu rakamlar 1936 malî yılının ilk 6 ayına nisbetle 1937 nin ilk altı ayında iş hacminin vasat % 20 derecesinde arttığını göstermektedir.

5 — Geçirmekte olduğumuz 1937 yılının ilk altı aylık tren kilometresi adedine nisbetle önümüzdeki 1938 yılı zarfında yapılacak tren kilometresinin en az (14 000 000) nu bulacağı hesap ve tesbit edilmiştir. Çünkü bir kerre içinde bulunduğumuz senenin ilk altı ayında (7) milyon tren kilometre yapılmıştır. Bu da gösteriyor ki sene sonuna kadar (14) milyonu bulacaktır. Önümüzdeki sene mahsul ve ekim bakımından geçen seneden kötü değildir. Bundan başka memleketin sanayileşmesi ve maden işletme sahaları da genişlemektedir.

6 — Gerek hatlarımızın bu yolda uzayışı ve gerek iş hacminin bu suretle yükselişi bir taraftan personelin artırılmasını diğer taraftan kömür vesair müstehlek maddelerin ve (Lokomotif) ve (Vagon) tamir nisbetinin «bütçenin 7 nci faslının 1 ve 2 nci maddelerinde görüleceği üzere» artırılmasını zarurî kılmıştır.

A) Meselâ : 1937 de (158) i büyük ve (158) i orta olmak üzere 316 lokomotif, (600) yolcu ve (2500) yük vagonu tamiri için tahsisat bulunduğu halde, 1938 malî yılı için (185) büyük (185) orta olmak üzere (370) lokomotif (720) yolcu (3 000) yük vagonu tamirine zaruret hâsî olmuştur. Yalnız tamir edilecek malzemenin böyle artmış olması değil, aynı zamanda tamir malzemesinin ve mamur olarak satın alınan malzemenin mühim bir kısmını teşkil eden demir ve çelik beynelmilel fiatlarının da 1936 teşrinisanisi fiatlarına nisbetle 1937 teşrinisanisinde % 60 a varan yükseliş arzemesi esaslî âmillerden biridir.

(20 kânunusani 1938 tarihli beynelmilel ticaretenstitüsünün 11 numaralı istatistik mecmuasını 1595 nci sahifesine müracaat).

B) Personele gelince:

Hâlen mevcudumuz (15 489) dur. Teklif ettiğimiz kadro kabul buyrulduğu takdirde bu mikdar 1938 için ancak (16 600) ü bulacaktır. Yani % 7,7 nisbetinde artmış olacaktır. Bu da bu günkü işletme şartlarımız ve iş hacmi bakımlarından en asgarî bir hâddir. Bunun delili de aşağıdaki rakamlardır.

	Kilometre başına düşen personel	Beher (1 000) tren Km. başına düşen personel	
Bulgaristanda	5,70	1,48	(Beynelmilel demiryolu ittihadının her sene çıkarmakta olduğu demiryolu istatistik mecmuasının son nüshası olan 1937 yılı nüshasının 152 : 159 ncu sahifelerine müracaat).
Yunanistanda	4,25	1,64	
Romanyada	7,34	1,42	
Yugoslavyada	7,61	1,51	
Macaristanda	6,58	1,32	
Türkiye Cümhuriyetinde	2,42	1,17	

Görülüyor ki gerek (Kilometre başına düşen personel) ve gerek (beher bin tren kilometreye düşen personel) bakımlarından aşağı yukarı hayat şartları ve işletme şartları bize yakın olan Balkan Devletlerine nisbetle personel adedi itibarile henüz çok az bir vaziyetteyiz.

Yıldan yıla iş hacmimiz büyüdükçe memurlarımızın adedini de tedricî yükseltmek zaruretindeyiz.

Mahaza bütçenin 1 nci faslındaki artış miktarı yalnız memurların adeden artışından değil barer kanunu mucibince sene içinde terfi edeceklerle yine barer kanunumuz mucibince memurlara senes içinde yapılacak kademe zamlarının da ilâvesinden mütevelliddir ki hemen artmış görünen mikdarın yarısını bu nevi kanunî haklar teşkil etmektedir.

II

Bütçemizin tahlili

Bütçemizi tahlil edersek (hakikî işletme masrafı) ile bu (hakikî işletme masrafının dışında kalan masrafları) şöyle görürüz :

Satın alınan hatların taksit bedeli	4 880 055
Sivas atelyesi tezgâhları bedeli	1 500 000
(16) milyonluk lokomotif ve vagona mahsuben	1 900 000
Husûsî kanun mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilen (% 1)	350 885
10 ncu fâsıldaki tesisat ve tevsiyat masrafları	579 000

ki ceman hakikî işletme masrafının dışında olarak normal bütçede yer almış bulunmaktadır. 9 209 940 lira

Bu mikdarı (35 789 400) den çıkardığımız takdirde hakikî işletme masrafı olarak kalan mikdar ancak (26 579 460) liradan ibaret kalır ki bu, bizim hatlarımızın içinde bulunduğu şartlar dahilinde işletilmekte olan bir demiryolu için hemen hemen asgarî bir işletme masrafıdır.

(Yani hatlarımıza, yeni, yeni hatlar yapılabilmekte bulunması yüzünden henüz tam istikrar bulmamış ve personeli de işinin istediği meleke ve ihtisasa varacak kadar bir zaman geçirmemiş olan demiryollarımız için, asgarî bir işletme masrafıdır).

III

Bundan başka, bütçe kanununun 5 nci maddesinde :

- Ankara gari markiz ve bagaj tüneli inşaatının ikmali ve holün tezyini,
- Sivas atelyesinin ikmali inşaatı, lojmanları ve ilâve edilecek fabrika kısımları,
- Hükûmetin programında D. D. Yollarını alâkadar eden her türlü tamamlayıcı tesisat.

Gibi muhtelif tesis, tevsi işlerine ve rayları eskimiş olan yollarımızdan Karaköy - Eskişehir arasındaki kısmının pozı (yani ray, travers, üst yapı yenilenmesi) muhtelif yük vagonu ve kar küreleri ve edevat ve tesisat.. Umumî idare binası gibi gerek sabit ve gerek müteharrik malzeme sermayesini yükseltici ve kısmen teccid edici ve aynı zamanda bu günkü ve yarınki ihtiyaçları karşılayıcı yeni tesis ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere (8 063 000) liraya kadar taahhüde girişmeğe salâhiyet istenmiştir.

Bu mikdar, geçen seneki bütçe kanununun 5 nci maddesinde (4) milyon lira idi. Bu sene daha fazla yükselişi, Hükûmetin programındaki tamamlayıcı tesisat emir ve direktifini de yerine getirmek üzere yapılan beş yıla mümkasem işlerden ilk sene (938) yapılabilecek işler için ayrılan paranın da diğer zarurî işler arasında buraya katılmış olmasından ileri gelmiştir.

Bu, (8 063 000) liralık bir nevi fevkalâde bütçe denebilecek olan bu masrafın nasıl karşılanabileceğini de şöyle tesbit ettik:

1936 malî yılında 1937 malî yılına (5 500 000) lira banka ve vezne mevcudile girdik.

1937 malî yılının ilk altı ayında (ki senenin en verimli aylarıdır) muhammen gelirimize ve ona müsavi bulunan 1936 nın ilk altı aylık gelirine nisbetle (3,5) milyon liraya yakın bir varidat fazlası müşahade ettik.

Senenin mütebaki aylarında (ki senenin en az verimli aylarıdır) ancak yarım milyon lira kadar daha varidat fazlası elde edeceğimizi tahmin ettik.

1937 bütçe kanununun 5 nci maddesindeki (4) milyon liraya kadar olan salâhiyetten ancak (3) milyon lirasını içinde bulunduğumuz bu sene zarfında sarfedebileceğimizi hesap ettik.

Bu takdirde 1938 malî yılma (6: 6,5) milyon liralık bir banka ve vezne mevcudile (yani gelir fazlası ile) girebileceğimiz neticesine vardık.

Önümüzdeki senenin muhtemel varidat fazlasını da buna ilâve ederek (8 063 000) liralık salâhiyet almak kararına vardık.

Buraya kadar olan umumî mucib sebeplerle bu yılki masraf bütçemizin umumî karakterini bir hü-lâsa olarak arz etmiş bulunuyoruz.

IV

Gelir bütçemize umumî bir bakış

Şimdi gelir bütçemize de umumî bir göz atacak olursak şu neticeye varırız:

Masraf bütçemizin hesabında olduğu gibi gelir bütçemizin tahmininde de ana ölçü olarak tren kilometreyi ele aldık.

1931 den 1935 senesine kadar son beş senelik umumî gelirimizin tren kilometre başına düşen rakamlarının vasatisini aldık. Beş yılın vasatı (260 kuruş) olduğunu gördük.

1936 malî yılının takribi geliri olarak tesbit edilen (30 700 000) liranın o sene yapılan (12) milyon tren kilometresine taksim edilince (256 kuruş) ettiğini bulduk. Gerek hatlarımızın daha ziyade uzaması ve gerek Karabük inşaatı nakliyatı ile önümüzdeki sene Ergani bakır ve krom nakliyatının artması ve geçirmekte olduğumuz hava şartlarının geçen seneden daha fena olmayışı gibi sebeplerle (14) milyon tren kilometresi yapacağımızı tesbit edince tren kilometresi başına en az (250 kuruş) gelir temin edebileceğimizi tahmin ettik.

Ve binnetice (35) milyon küsur liralık gelir bütçemizi bu umumî ölçü ve bu umumî esas üzerinden tesbit etmiş bulunuyoruz.

Buraya kadar olan umumî mutaleamızla 1938 bütçemizin gerek masraf ve gerek gelir kısımlarının umumî tablosunu çizmeğe çalıştık. Gerek gelir ve gerek masraf bütçelerimizin muhtelif fasıl ve maddelerinin ne suret ve nisbette tesbit edildiğini tafsilâtla gösteren mucib sebeplerle her fasıl ve madde sırasile aşağıda yazılmıştır.

Tedkik ve kabulünü rica ediyoruz.

(Not) 17 nci fasıldaki ikmalî nevakıs tahsisatı olan 350 000 lira varidat ve masrafta da dahil olduğu için nisbetlerde nazarı itibara alınmamıştır.

1938 malî yılı bütçe kanunu projesi esbabı mucibesi

Madde 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî müdürlüğünün 1938 malî yılı içinde yapacağı bilûmum işletme hidematı için 35 789 400 liralık masrafa karşılık olarak verilecek tahsisatı tayin etmekte olup (A) işaretli cetvelde fasıl ve maddeleri ve mahiyetleri gösterilen bu masrafların her birinin mevki, mahiyetleri ve fazlalıkla noksanlıkları her maddeye mahsus mûselsel ve mufassal bir esbabı mucibe de arz edilmiş ve ayrıca iliştilmiştir.

Madde 2 — Umum müdürlüğün, birinci maddedeki masraflarına karşılık olarak 1938 malî yılı içinde cibayet ve tahsil edeceği 35 789 400 liralık varidat muhammenatını göstermekte olup (B) işaretli cetvelde fasıl ve maddeleri ve mahiyetleri gösterilen bu muhammenatın her biri hakkında yazılan mufassal esbabı mucibe ayrıca iliştilmiştir.

Madde 3 — Bu madde: Umum müdürlüğün 1938 malî yılı daimî memur ve müstahdemleriyle nakil vasıtalarına aid olan kadroların (C) işaretli cetvelde gösterildiğine dair olup bu cetveldeki geçen seneye nazaran memur ve müstahdem adedinin görülen fazlalığın (A) cetvelinin fasıl ve maddelerinde sırasile arz ve izah edilmiştir.

(C) cetvellerinin altında umum müdürlüğün salâhiyetlerini tayin eden fıkralardan masraf tertibine dahil bulunanların unvanlarını gösteren ikinci fıkradaki montör kelimesi 3173 numaralı kanunla unvanın değişmesinden dolayı şef montöre tahvil edilmiş ve yine bu kanun hükmüne tevfikeyen montör kelimesi de ilâve edilmiştir.

Pityon ve Meydanrekbez istasyonlarının birer irtibat istasyonu olmaları dolayısıyla Leninkan istasyon şefine kıyasen bu istasyon şeflerine de tahsisat verilmesi icab ettiğinden üçüncü fıkraya da bunların ilâvesine de zaruret görülmüştür.

Nakil vasıtalarında görülen kamyonlar mağazaların malzeme nakliyatında kullanılmaktadır. Bisikletler de merkezi idareleri şehre uzak olan bazı işletmelerin şehirle olan muhaberât ve evrak işlerinin süratle ifasını teminen konmuştur.

Madde 4 — Umum müdürlük tarafından işletilmekte olan demiryollar ve diğer motörlü vasıtalar, limanlar, iskeleler ve maden ocaklarının varidat ve hâsîlâtının bunlara mahsus kanun nizamnamesi dairesinde 1938 malî yılında da tahsilini teminen bu madde aynen teklif edilmiştir.

Madde 5 — Ankara garının markiz, umumî helâ gibi noksan kalan muhtelif inşaat ve tesisatının ikmalî ve holün tezyini için 611 000

Mevcut idarei umumiye binasının senelerdenberi ihtiyacı temine kâfi gelmeyib bir kısım merkez dairelerinin müteferrik binalarda iş görmesinden dolayı ötedenberi inşaatı mutasavver olan ve bu günkü ihtiyacı karşılayacak bulunan umumî idare binası inşaatının 1938 malî yılı içinde teahhüdüne girişebilmek üzere 700 000

Ve Sivas Cer atelyesi inşaatının ikmalile muhtelif tevsiat ve tesisatı için 1 365 000

Emniyet seyrü sefer bakımından teccidine lüzum görülen Karaköy - Eskişehir arasındaki hat ile diğer kısımlarda tebdiline zaruret görülen ray, travers, makas gibi yol malzemesile elemeğini ihtiva eden umumî masarifi için 1 647 000

Hükümetin yüksek programına müsteniden 1938 malî yılı içinde tahakkuk ettirilmesi mümkün olabilen muhtelif tamamlayıcı tesisat, inşaat ve tevsiat için. 2 815 000

Geçen sene tedarik edilemediğinden bu sene mübayaası cihetine gidilecek olan ecebî misafirlere mahsus vagon servis ile romork, soğuk hava ve kömür vagonları, kar kürer makinaları gibi muhtelif muharrrik ve müteharrik edevatın mübayaasına sarfedilmek üzere de 925 000

lira ki ceman 8 063 000

Fevkalâde inşaat, tesisat, tevsiat ve tezyidata sarfına lüzum ve zaruret görülmüş ve bu maktadla bu mikdar taahhüde girişilmek üzere salâhiyet istenilmiştir.

Bu fevkalâde sarfiyatın karşılığına gelince:

1937 senesinde tahsisat kaydedilmiş eski seneler varidat fazlaları ile 1938 yılı bütçesinin masraf tertiblerinden yapılacak tasarrufat ve tahakkuk edecek varidat fazlaları karşılık gösterilmiştir.

1937 yılı zarfında tahsisat kaydedilmeyen eski seneler varidat fazlalarından 1938 malî senesine devredilecek miktarı (6) milyon lira olarak tahmin edildiğine göre fevkalâde masrafın (6) milyon lirasının işbu fazlalarla ve mütebakisinin de yukarıda arz edilen 1938 bütçe tasarrufatı ve

muhtemel varidat fazlasile karşılanması da mümkün görülmüştür.

Girişilecek taahhüdâtın bu suretle karşılanamayacak kısmının idarenin müteakib yıllar bütçelerine konulacak tahsisatla karşılanacağı hakkında hüküm vazedilmiştir.

Bu maddenin 2 nci fıkrası;

Yukardaki şekilde tahassül edecek mebalığın bir taraftan varidat bütçesinde açılacak hususî bir fasla irad diğer taraftan da masraf bütçesinde bu hizmetlerin her biri için açılacak hususî fasıllara tahsisat kaydını;

Üçüncü fıkrası da

Bu istikrazın yukarıda arzedilen karşılıklarla itfa edilmeyen kısmının idarenin müteakib yıllar bütçesine konacak tahsisatla ödenmesini;

Teminen konmuştur.

Madde 6 — Bu madde ile de idarenin nakdî muamelâtının tedviri ile kömür ve malzeme stokları yapabilmek için (3 000 000) liraya kadar kısa vadeli istikrazlar yapmak ve bankalarda hesabı cari açtırmak hususunda her sene olduğu gibi Umummüdürlüğe bir salâhiyet ve bu istikrazlara kefalet etmek için de Maliye vekiline mezuniyet verilmesi istenmiştir.

Kömür stoku gibi dahilden tedariki mümkün olan malzeme için her türlü ihtimale karşı stok bulundurmak mecburiyeti olduğu gibi ekseriyeti azimesi memleket dahilinde tedarik edilemeyen ve behemehal hariçten mubayaası zarurî olan her nevi malzemedan her türlü ihtimale karşı bu gündünden daha fazla stok bulundurmak zarureti görülmüştür ve bu sebeble geçen sene bir milyon olarak teklif edilen malzeme stoku bu sene iki milyon lira olarak teklif edilmiş ve istikraz salâhiyetinde görülen bir milyon lira fazlalık ta bundan ileri gelmiştir.

Madde 7 — Ücretsiz veya tenzilâtlı ücretle seyahat etmek haklarını tayin ve taidid eden (D) cetvelinde görülen bazı değişiklikler idare memurlarının karşılanması zarurî olan ufak bazı ihtiyaçlardan ve vagon servislerde seyahat eden yüksek zevatın arzu ve muvafakatleriyle refakatlerinde gidecek bazı kimselerin ve bir de işletmeye açılan hatlar için tertib edilecek tören tirenlerinde seyahat edecek zevatın seyahatlerinin kanunî bir formüle intibak ettirilmesinden ileri gelmektedir.

Madde 8 — 1042 sayılı teşkilât kanununu muaddil 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince umumî idare ile taahhüdü veya alâkası bulunanlara umumî idare encümeni tarafından verilecek muvakkat seyahat müsaadenamelerile muhassas olan bir madde ile geçen seneki mikdar teklif edilmiştir.

Madde 9 — Mahiyetleri itibarile mikdarlarını evvelden katî surette tayin ve tesbit imkânları olmayan bazı tahsisatın, tahakkuk edecek sarfiyatını karşılayabilmek için mütehavvil olması icab etmekte ve bu sebeble her sene olduğu gibi madde kanuniye teklif edilmektedir.

Madde 10 — Eshabına reddi icab eden bilet paraları şimdiye kadar sıhî sebep ve mazeretlere hisar ettirilerek bilet alıp da bir çok zarurî ahval ve şeraid altında seyahat edemeyenlerin paraları verilmemekte idi. Halbuki keyfiyetin hak bakımından böyle bir tasnif ve tefrika tâbi tutulmasının doğru olmayacağı mülâhasasile mutlak olarak herhangi bir sebeble istimal edilmeyen bilet paralarının idarelerini temin ile bilet hâmillernin zararlarına meydan verilmemek için kanunî bir mesnede ihtiyaç bulunmaktadır. Bu zaruretle madde kanuniye ile umum müdürlüğe salâhiyet verilmesi arz ve teklif edilmiştir.

Madde 11 — 1932 - 1937 bütçe kanunlarımızda bulunub hükümlerinin 1938 malî senesinde de tatbiki zarurî bulunan maddeler geçen sene olduğu gibi (H) cetvelile teklif edilmiş ve buna geçen seneki bütçe kanunumuzun onuncu maddesi de ilâve edilmiştir.

Madde 12 — 1937 malî yılı bütçe kanununun 12 nci maddesile alman mezuniyete ibtinaen de-

vam etmekte bulunan hesabatın tasfiyesi zarureti bu madde kanuniyenin bu senede teklifini istilzam etmiş olduğundan bu madde kanuniye projesinde tekrar teklif edilmiştir.

Madde 13, 14 — Kanunların formalitelerinden olub bütçe kanunumuzun meriyet tarihi ile hükümlerini icraya memur makamları tayin etmektedir.

Masraf esbabı mucibesi

Fasıl : 1 Madde : 1

Daimî memur ve müstahdemler

Daimî memur ve müstahdemlerin ücretlerine muhassas olan bu madde tahsisatında geçen seneye nazaran (1 239 140) lira bir fazlalık bulunmaktadır.

Bu fazlalık başlıca ;

1 — 1938 senesinde yeniden 220 kilometrelik bir kısım işletmeye açılmasının ve şebekenin günden güne tevessünün istilzam ettiği kadro tezyidatı,

2 — 3173 numaralı muaddil barem kanunu hükümlerine tevfikan aynı derecede iki sene kalmaları münasebetile kademe zammına istihkak kesbedenlerin kademe zamları ve mezkûr kanunla dereceleri yükseltilmiş olanlardan müddetleri dolanlara verilecek farklarla müstahakki terfi olanların zam farkları gibi zarurî ve kanunî sebeplerle şimdiye kadar ücretleri masraf tertibine dahil olan bir kısım memur ve müstahdem ücretlerinin bu maddeye nakil ve ilâvesinden ileri gelmiştir.

Kadro tezyidleri :

Gerek şebekenin uzaması ve büyümesi ve gerek trafik muamelâtında seneden seneye baş gösteren inkişaf dolayisile beliren ihtiyacı karşılayabilmek için cer servisine 402, hareket servisine 496, Umumî idare merkez teşkilâtı ile diğer yeni hatlar ihtiyacı için 141 ki ceman bütün kadromuza (1039) kişinin ilâvesi zarurî görülmüş ve bu sebebden bunların ücret tutarları olan : 842 527 lira ile yukarıda arzedildiği ve hile 3173 numaralı muaddil barem kanununun tatbiki neticesinin istilzam ettiği muhtelif farklar olarak da 396 613 lira ki ceman 1 239 140 lira bu maddeye ilâve edilmiştir.

Bu ilâve ; esas ve mahiyeti itibarile şebekenin uzamasından ve işletmenin ve trafiğin zarurî icablarından ve 3173 numaralı kanunun tatbikatından ve masraf tertibine dahil bir kısım memur ve müstahdem ücretlerinin bu maddeye alınmasından doğduğu cihetle madde tahsisatı bizzarur geçen seneye nazaran (1 239 140) lira fazlasile arz ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 1 - Madde : 2

Muvakkat memur ve müstahdemler

Muvakkat memur ve müstahdemler ücretatına aid olan bu madde tahsisatı geçen sene bütçesile teklif edilen tahsisata nazaran (4 900) lira bir fazlalık göstermekte ise de bu fazlalık fevkalâde trafik mevsimî olan eylül - 1 inci kânun ayları zarfında Cer ve Hareket servislerince muvakkaten hizmete alınacak makasçı, gardifren ve yağcı gibi müstahdemün ücretlerinin görülen ihtiyaca binaen bir mikdar daha arttırılmasından ileri gelmektedir.

İcabi halinde muvakkat işler için Umum müdürlükçe hariçten tedarik suretile muvakkaten istih-

dam edilecek memurun tahsisatı da her sene bütçelerinde olduğu gibi bu maddeye dahil bulunmaktadır.

Fasıl : 1 - Madde : 3

Ankara mesken tazminatı

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair olan 2847 sayılı kanunun 5 nci maddesi mucibince 1452 sayılı kanun ve müzeyyelâtı ahkâmına tevfikân verilmesi icabeden Ankara mesken tazminatı tahsisatı olub teklif (16 070) lira fazlasile yapılmıştır.

Bu fazlalık 1 inci fasılın 1 inci maddesinde mufassalan arzedilen esbab ve zaruret dolayisile tezyid edilen kadrodan merkez teşkilâtına aid olan kısmında ve icabında işletmelerden Ankaraya kadrosile beraber nakledilecek olanların mesken tazminatına karşılıktır.

Fasıl : 2

Daimî memuriyet harcırahı

Bu fasıl tahsisatı, daimî bir vazife ile başka bir yere gönderilen veya getirtilenlerin ve yeniden vazifeye alınanların ve tekaüd edilmek, kadro harici kalmak gibi muhtelif sebeplerle idareden ayrılan memur ve müstahdemlerin harcırahı nizamnamesi hükümlerine göre tahakkuk ettirilecek harcırahlarına mahsus olub geçen sene sarfiyatının verdiği neticelere göre aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 3

Muvakkat memuriyet harcırahı

Muvakkat bir vazifenin ifası için muvakkaten başka bir mahalle gönderilen veya getirtilenlere hastalık veya mezuniyet hallerinde münhal olmayan vazifelerde vekâleten vazife görmek memur ve müstahdemlere yine nizamnamesine tevfikân verilecek harcırah tahsisatı olub geçen seneye nazaran (20 000) lira fazlasile teklif edilmiştir.

Bu fasıl doğrudan doğruya trafik ile alâkadar olub nakliyatın pek kesif olduğu zamanlarda İşletmenin zarurî icablarından olarak bazı mühim istasyonlarla, depoların takviyesi için buralara muvakkaten gönderilecek Cer ve Hareket mensubinine nizamı hükümlerine göre harcırah verilmesi icabettiğinden bu fazlalık 1938 trafik vaziyetinin istilzam edeceği zarurettten doğmaktadır.

Fasıl : 4

Devir ve teftiş harcırahı

En başta seyrü sefer emniyeti olmak üzere, işletme umurunun selâmeti ve her gün mütezayid bir şekilde artan umumî muamelâtın, kavanin, nizamât ve evamir dairesinde tedvirini temin maksadile şebeke üzerinde daimî kontrol ve murakabenin yapılmasındaki zaruret ve bilhassa şebekenin her sene biraz daha uzaması devri teftiş harcırahını arttırmaktadır.

Binaenaleyh geçen sene tahsisatına nazaran teklif edilen (18 200) lira fazlalık bu zarurettten ileri gelmektedir.

Fasıl : 5 Madde : 1

Memur ve müstahdemler elbise bedeli

Devlet demiryolları memur ve müstahdemlerinden elbise talimatnamesine uygun olarak resmî elbise giymek mecburiyetinde bulunanların yaptırıcakları elbiseler için şimdiye kadar İdarece % 50 nisbetinde, yardım yapılmakta ve ona göre bütçeye tahsisat konmakta idi.

Talimatına tevfikân resmî elbise giymek mecburiyetinde bulunanların büyük bir ekseriyetini 2847 numaralı barem kanununun serisine dahil ve az ücretli müstahdemin teşkil etmektedir. Bununla beraber vazifeleri icabı halkla ve hariçle temas ve münasebatta buldukları için daima temiz giyinmek mecburiyetinde de kalmaktadırlar.

Gerek bu vaziyetler ve gerek devair ve müessesatta resmî elbise giyenlerin elbise bedellerinin o devair ve müessesatça temin edilmekte bulunulması göz önüne alınarak Devlet demiryolları idaresinin de aynı esas ve prensibi gözetmesi düşünülmüş ve şebekenin 220 Km. uzamasının icab ettireceği fazla müstahdem adedi de hesaba katılarak madde tahsisatı 200 000 lira olarak arz ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 Madde : 2

Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye ve tazminat

Harcırah, tazminat ve tahsisatlar nizamnamesine göre tahakkuk edecek tazminatlarla memur ve müstahdemlerimizden müstehakki taltif olanlara kezalik talimatnamesine tevfikân verilecek ikramiyelere mahsus olan bu tahsisat; geçen seneye nazaran uzayan şebeke ve artan personel adedi göz önüne alınarak ancak 7 000 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 Madde : 3

Mekteb bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım

Vazifeleri icabı mekteb bulunmayan yerlerde çalışmakta olan memur ve müstahdemlerimizin çocuklarını ilk tahsilden mahrum bırakmamak için Eskişehirde tesis edilmiş bulunan talebe pansiyonunun masraflarına idarece yapılan bir yardım tahsisatıdır.

Bu pansiyondaki talebelerimizin çoğunu, pompaçı, makasçı, amele ve yol çavuşlarının çocukları teşkil etmektedir.

Hatlarımızın ıssız köşelerinde ömürlerini vazifelerine bağlayan ve her türlü mahrumiyetlere katlanarak evlâdlarını tahsilsiz ve mesleksiz bırakmamak için çarpınan babaların vaziyeti göz önüne alınarak bu yavruların istikballerine yeni bir vechе vermek için pansiyonu Eskişehir atelyesi, çırak mektebine mahreğ olabilecek surette tekemmül ettirmek ve hem de mevcut ihtiyaç karşılayabilmek için Konyada eski Bağdad otelini tahsis etmek suretile yeniden ikinci bir pansiyon açmak lüzum ve vücubı duyulmuştur.

Bu maksadlardır ki madde tahsisatı yeniden alınacak çocukların ibate, iaşe ve ilbas masrafları ile ikinci pansiyonunun teşkili için iktiza eden demirbaş, müstehlek mevad ve memur masraflarına karşılık olarak bir misli fazlasile teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 Madde : 4

Eskişehir çırak pansiyonu masraflarına yardım

Demiryol faaliyetinin ve buna taallük eden demiryol sanayiinin günden güne artan ihtiyaçlarını vaktinde karşılayabilmek için geçen sene bu maksadla Eskişehirde bir çırak pansiyonu tesis edilerek Sivas Cer atelyesine, demirci, tornaçı, tesviyeci, kazancı gibi mütehasıs ve eyi randıman verecek kabiliyette tecrübeli sanatkârlar yetiştirilmesinde ilk adım atılmış olduğu malûmdur.

Çırak talimatnamesinin tayin ettiği esaslar dahilinde yetiştirilmek üzere alınacak çırakların adedine bu sene (50) çırak daha ilâve edilerek pansiyon kadrosu birinci sınıfta 121 ikinci sınıfta 42 ve 3 ncü sınıfta 28 olmak üzere 191 re iblâğ edilmiştir.

Çırak başına senede 35 lira hesabıle melbusat için 6 635 ve günde 25 kuruş hesabıle 350 gün

için işe masrafı olarak 16 713, vasatî bir hesaba senede kırtasiye için 1 000 ve pansiyonunun idaresine muhtazî memur ve müstahdeminin bir senelik ücreti olarak 9 252 lira ki ceman (33 600) liraya ihtiyaç bulunduğundan bu miktar teklif edilmiştir.

Buna mukabil evrakların ücretlerinden talimatnameye tevfiқан pansiyon masrafı olarak yapılan aylık tevkifatın (bir ay tatil müddeti nazarı itibara alınmak suretile) tutarı 2 517 lira olup 11 ay üzerinden de bir sene zarfında 27 687 liraya baliğ olmakta ve bu para da ayrıca varidat bütçemize irad kaydolunmaktadır.

Bu hesaba nazaran varidat bütçemizi teşkil eden (B) cetveline de aynen konacak olan bu tevkifatla masraflar arasındaki fark ve dolayısıyla idarenin hakikî surette bu pansiyon masraflarına iştiraki ve yardımını 5 913 liradan ibaret bulunmaktadır.

Fasıl : 5 Madde : 5

Mualecat ve sıhhi imdad kutuları masrafı, memurlara ve ailelerine sıhhi muavenet cenaze ve sıhhi nakliye masrafları

İdaremiz memur ve müstahdemlerinin ücretlerinden yapılan sıhhiye tevkifatı (B) işaretli varidat cetvelinde ayrı bir fasıl olarak konmakta ve bu suretle, bu madde tahsisatının karşılığı tamamen ve hattâ daha fazlasile temin edilmektedir.

Bir yandan hatların büyümesi, diğer taraftan personelin artması memur ve müstahdemlerimizin sıhhatlerini koruma, hastalıklarının tedavi bakımından idarece tesis olunan sıhhi muarakabeyi ve bunun neticesinde pek tabii olarak mualece, imdad kutuları masraflarını, sanatoryom ve Eskişehirde tesis edilmiş bulunan hastane ihtiyaçlarını, mütehassız ve lâboratuar ve sıhhi nakliye masraflarını da yükseltmektedir.

Bu itibarla bu madde tahsisatının ihtiyacı karşılayabilmek için 12 000 lira kadar fazlasile teklifinde lüzum ve zaruret görülmüştür.

Fasıl : 5 Madde : 6

2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı

İdaremiz memur ve müstahdemleri ücretlerinden 2454 numaralı kanun mucibince % 5 olarak kesilmekte olan tekaüd aidatına karşılık olarak aynı kanun mucibince verilecek % 5 lerle bunlara ilâveten verilecek % 1/2 malûliyet farkı için konan tahsisattır.

Teklifte görülen 50 375 lira fazlalık 1938 malî sènesi zarfında yapılacak kademe zamları ve terfilerle memur ve müstahdem kadrolarına yapılan ilâvelerden ve transit işletmesi memur ve müstahdemlerinden mütevelliddir.

Fasıl : 6 Madde : 1

Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedeli ile demiryolları dergisine yardım

Bu madde tahsisatı, geçen sene bütçesile verilen tahsisat miktarında teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 2

Mefruşat ve demirbaş tamir, tecdid ve tezyidi masrafları

Gerek 1938 malî yılında işletmeye açılacak yeni hatların demirbaş ihtiyaçlarını temin ve gerek gün geçtikçe artan ihtiyaçları karşılayabilmek ve bilhassa muamelâtın daha süratli ve sıhhatli ve daha ekonomik bir tarzda tedvirini için büroları makineleştirmek maksadile madde tahsisatı geçen seneye nazaran 80 400 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Bu fazlalık içinde:

1 — Cer servisinde: 7 nci faslın 2nci maddesine aid esbabı mucibede bertafsil arz ve izah edildiği üzere nakliyatın kesafeti muharrik ve müteharrik edevatın tamir işlerini de çoğaltacaktır.

Bu sebebledir ki edevatı muharrike ve müteharrikenin tamirlerinde kullanılmakta olan alât ve edevatın tamir, tecdid ve bilhassa tezyidleri ile ufak depolarda yapılmakta olan ve küçük tamiratta kullanılıb senelerdenberi diğer büyük ihtiyaçlar karşısında tebdillerinden vazgeçilmiş olan cari tamirat alât ve edevatı ve bu yıl için açılacak olan Çetinkaya ve Erzincan depolarının yeniden verilmesi lâzımgelen demirbaşları,

2 — Hareket servisinde: Yine bu malî yıl içinde işletmeye açılacak Erzincan istasyonu da dahil olmak üzere diğer yeni istasyonların demirbaşları, yeni eşyayı ticariye ambarlarına tedariki mecburî el arabaları ve ötedenberi noksanlarının ikmaline peyderpey çalışılan vagon muşambaları ve zincirleri, seyyar ve kilitli furgon kasaları, seyyar rampalar, seyyar telgraf ve telefon makineleri ile elektrikli bagaj arabaları ve Ankara yatahanesinin demirbaşlarının tecdidi ve bir çok ara istasyonlarla bazı teşkilât istasyonları demirbaşlarının tamir ve tebdilleri,

3 — Sıhhiye servisinde : yeni açılacak Divrik eczahanesile hizmete alınacak doktorlara aid demirbaş eşya ve Eskişehir hastanesinde sıhhi lüzumabinaen ikmal edilecek bir kısım demirbaşlar bulunmaktadır.

Bundan başka hâsılât, Maliye ve muhasebe, malzeme daireleri gibi malî ve hesabî servislerde daha ekonomik ve daha verimli neticeler alınmak ve aynı zamanda mühim miktarda zamandan ve masraftan tasarruf edilerek işlerin daha süratle yapılabilmesini temin için bu dairelere lüzumu olan elektrikli muhasebe ve hesap makineleri ile elektrikli teksir ve yazı makineleri, gidiş geliş bilet tabii makineleri, karton biletler için muktazi kılışeler ve zat işleri muamelâtında yapılması lâzım olan islâhatın icab ettireceği demirbaş dosya kapları, fişleri ihtiva edecek kilitli demir dolablar ve buna müteferri hususî tertibatın istilzam ettiği masarif de dahil bulunmaktadır.

Aynı zamanda bu fazlalık, kadro tezyidatı dolayısıyla tedariki zarurî bulunan büro levazımı ile mevcut ve hali istimalde bulunan demirbaşların tamir ve tebdil masrafları ve hususî kompozisyona mahsus bazı demirbaşları da ihtiva etmektedir.

Bu sebebler tahtında madde tahsisatının 80 400 lira fazlasile teklifine zaruret hâsıl olmuş ve görülecek işlerin ehemmiyeti de varestei arz ve izah bulunmuştur.

Fasl : 6 Madde : 3

Posta, telgraf ve telefon ücretleri

Geçen sene bu madde için verilmiş olan 11 000 liralık tahsisatın kâfi gelmediği görülmüş ve bu münasebetle 1937 malî yılı içinde bu maddeye 1 000 liralık bir münakale dahi yapılmıştır. 1938 senesi için 15 000 lira teklif edilmekte olup fazlalığım 1 000 lirası yukarıdaki sebepten ve 3 000 lirası da posta, telgraf ve telefon idaresinin 1938 malî yılı için tam tarifelerin üçte biri hesabına idaremize fatura edeceği posta ve telgraf ücretlerinin geçen seneye nazaran 3 000 lira daha fazla tahakkuk ettirilmesinden ve bu münasebetle de tahsisatın bu nisbet dairesinde arttırılmasından mütevellid bulunmaktadır.

Fasl : 6 - Madde : 4

İlân ücretleri

Bu maddeye mevzu tahsisat, tarife, icar ve isticara müteallik ve memur alımı müsabakalarile bilünüm idarî işlere aid ilânlar karşılığı olup 2490 sayılı arttırma ve eksiltme ve ihale kanununa

göre işletmelerdeki komisyonlar tarafından yapılan eksiltmelere aid ilân ücretlerinin, ilân mevzuatı teşkil eden işlerin taallük ettiği tertiblerden tediye edilmesi dolayısıyla geçen sene için kabul buyurulan tahsisatın kifayet edeceği görülmüş ve aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 5

Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aıdat

Mukaveleleri mucibince idare davalarını takip ve intaç edecek olan serbest avukat ücretlerini ve idarece tesviyesi zarurî bulunan mahkeme masraflarını ihtiva eden bu madde tahsisatı aynen geçen seneki miktar üzerinden teklif edilmekle beraber mahkeme masraflarının önceden idarece tayin ve tesbiti imkânları olmadığından tahsisatın mahiyeti her sene bütçe kanunlarımızla kabul edildiği şekilde müteahvil olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 6

Kilometre tazminatı

Nizamnamesine tevfikân Cer ve Hareket servislerimiz personelinden, makinist, ateşçi, gardvagon, şeffren, bilet ve bagaj kondüktörleri, gardfrenlerle, otoray, otobüs ve motörlü vesait şoförlerine verilecek kilometre tazminatı tahsisatı geçen sene yapılacağı tahmin edilen (12 000 000) tren kilometre ve (15 840 000) lokomotif kilometre üzerinden hesap edilerek istenmiştir. Halbuki 1937 malî senesinin altı aylık kesif nakliyatının gösterdiği neticelerde tren kilometresinin (7 185 553) ve lokomotif kilometresinin de (9 172 995) olduğu görülmüş ve bu rakamlara sene nihayetine kadar yapılacak nakliyattan mütevellid tren ve lokomotif kilometrelerinin ilâvesi halinde sene sonunda tren kilometresinin tahminine nazaran (1) milyon fazlasıyla (13) milyona ve lokomotif kilometresinin de (1) milyon iki yüz elli üç bin fazlasıyla (17 093 000) ne balığ olacağı katıyetle anlaşılmıştır.

Bu vaziyete göre sene nihayetine kadar evvelki esas üzerinden verilmiş (515 420) liralık tahsisat kâfi gelmiyecek ve bu sebeble munzam bir tahsisat talebi zaruretinde dahi kalmacaktır.

Binaenaleyh 1938 malî yılı için bu madde tahsisatı teklif ve tesbit edilirken yukarıda yazılı 1937 vaziyetleri üzerinde durulmuş ve 1938 malî yılı içinde yapılacak tren kilometresinin (14) milyonu ve lokomotif kilometresinin de (18 480 000) ni bulacağı kanaatına varılmış ve katar personeline verilecek olan kilometre tazminatı (0,0420) den ve (14) milyon tren kilometre üzerinden (588 000) lira olarak tesbit edilmiş ve bu miktara otodrezin şoförleri için 4 500 lira ilâvesiyle ve geçen seneye nazaran (77 080) lira fazla olmak üzere madde tahsisatı (592 500) lira olarak arz ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 7

Mebani icarı ve memurin ev kirası

2847 numaralı kanunun 9 uncu maddesi mucibince tanzim edilen tahsisatlar nizamnamesi mucibince idaremiz memur ve müstahdemlerine verilecek ev tahsisatı ile idarece isticar edilmekte bulunan mebaninin kiralarnı da ihtiva eden bu madde tahsisatı için 1937 senesinde verilen (93 000) lira tahsisatın kifayet etmiyeceği anlaşılmasına ve 1938 malî yılı içinde yapılacak kadro tezyidlerinden dolayı nizamname hükümlerine göre yeniden bu tahsisatın verilmesi icabetmesine mebni madde tahsisatının (11 400) lira bir fazlalıkla tesbit ve teklifinde zaruret hâsıl olmuştur.

Fasıl : 6 - Madde : 8

İrad getiren emlak vergileri

İdaremizce kiraya verilen emlakın Hazineye ödenecek vergilerine mahsus olan bu tahsisat geçen seneki miktar üzerinden ve müteahvil olarak aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 9

Müteferrik masraflar «Misafir kabul masrafı dahil»

5333 sayılı kararname ile kabul edilen tahsisatlar nizamnamesi ahkâmına tevfikân verilmekte olan kişe, fena hava, su, tahsisatları ile mühim istasyon ve ambarlarımızda tüccarlar ve iş adamlarile idareyi temsilen temas mevki ve zaruretinde bulunanların bu temaslarında yapacakları kahve, çay ve buna mümasil masraflarını karşılamak üzere verilecek temsil masraflarını ve hizmet vagonları ile yatakhanelere aid çamaşırların yıkatılma paralarını cami olan bu madde için 1937 yılında verilen tahsisat tahakkuk eden ihtiyacı karşılayamamış ve bu maddeye 20 000 lira münakale yapmak ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Nizamname mucibince verilecek olan ve mahiyetleri yukarıda sayılan tahsisatların bu maddeden ayrılarak aynı fasılın 12 nci maddesinde teklifi faideli bulunmuş ve madde tahsisatı sadece Reisi-cümhur Atatürkün seyahatlerinden mütevellid masraflarla idarece kabul edilen misafirlerin ve indelhace, 8 nci fasılın 2 nci maddesinde zikredilen beynelmilel şimendüferler kongresinin Türkiyede içtimar halinde kongre masraflarına ve nizamnamenin tesbit ettiği esas dahilinde ve fevkalâde ahvalde yaptırılacak fazla mesai ücretlerine, İzmir fuarına iştirak masraflarile Cümhuriyetin yıl dönümünde yapılan fevkalâde masraflara ve müteferrik bir mahiyet arzeden diğer bilûmum masraflara inhisar ettirilmiştir.

Binaenaleyh işletmenin bu seneki ihtiyacı ve 1937 sarfiyatı göz önüne alınarak bu madde tahsisatı 60 000 lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 10

Temsil masrafları

İdareyi temsil masrafı olarak verilen bu tahsisat aynen geçen seneki miktar üzerinden teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 11

Kömür tasarrufu ikramiyesi

İdaremiz bütçesine bu nam altında dahil olan bu madde yep yeni ve çok faideli bir mevzuu teşkil etmektedir. Makine persönelini, makinelerin kömür istihlaklerinde esaslı bir tasarrufa alıştırmak gayesile bu nam altında ufak bir tahsisatın tesisini çok faideli gördük. Nâtekim Avrupa demiryolu idarelerinde bu usul ötedenberi tatbik edilmektedir.

Bilhassa makinistlerle ateşçilere, yapacakları kömür tasarrufuna göre verilecek ufak primlerle elde edilecek tasarrufun mukayesesinde idare lehine müsbet neticeler alınacağı ümid olunmaktadır.

Bu primlerin hesabında ton kilometre esas tutulmuş olub (1) milyon ton kilometre her makinenin sarfiyatı tesbit edilerek bu makinalar (Turnus) pilânı dahilinde çalıştırılacak ve her Turnustaki makine mevcudları lüzumu halinde mütalea edilerek grubun vasatî kömür sarfiyatı tesbit edilecektir. Bu şekilde tesbit edilen vasatî sarfiyatın dununda kömür sarfedenler yani, aynı ay zarfında (1) milyon ton kilometreye isabet eden kömür sarfiyatının yukarıki esasla mukayesesinde bir tasarruf temin eyleyenler, grubun sarfetmiş olduğu kömürü % 1/2, % 1 - % 2 tutarı üzerinden tesbit edilecek nisbettteki prime istihkak kesbedeceklerdir.

Kömür tasarrufunun ne sistem ve ne şekil dahilinde temin ve ikramiyelerin ne suretle tahakkuk ve tevzi edileceğine dair bir talimatname ihzar edilmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 12

2847 numaralı kanunun 9 ncu maddesi mucibince verilecek tahsisatlar

2847 numaralı kanunun 9 ncu maddesi mucibince verilecek tahsisatlar bu faslın 9 ncu müteferrik masraflar esbabı mucibesinde de arzedildiği ve hile bu nam altında yeniden açılan bu maddeye almış olub ;

İstasyon ve ambarlar temsiliye masrafı	5 860
Kişi tazminatı	11 484
Su tahsisatı	948
Çamaşır yıkatma masrafı	8 548
Fena hava tahsisatı olarak	57 160
	<hr/>
	ceman 84 000

lira olarak teklif edilmiştir.

Bu madde ile 6 ncı faslın 9 ncu müteferrik masraflar maddesi için teklif edilen tahsisat geçen sene bir madde ile verilen tahsisata nazaran 80 küsur bin lira bir fazlalık arz etmekte ise de bu fazlalığın 57 küsur bin lirası geçen sene verilmeyen ve tesbit ve itası bu seneye bırakılan fena hava için tahsisat konmasından ve yine geçen sene bazı istasyonlara teşmil edilemeyen gişe tazminatı için de teklifte bulunulmasından ileri gelmektedir.

Fasıl : 6 Madde ! 13

Zehirli gazlerden korunma tertibatı masrafları

Dünya siyasetinin senelerdenberi geçirmekte olduğu buhranlar ve tehlikeler göz önüne alınarak bütçemizde yukarıki nam ve ünvan altında bir madde ilâvesi zarurî görülmüştür.

Her nakadar bu sahada şimdiye kadar bazı tedabir alınmış idi ise de bunların istilzam ettiği masrafı karşılamak üzere masraf bütçemizin mahmül vaziyeti itibarile tahsisat konamamıştır.

Bu tedbirlerin icabettirdiği mecmuu masraf ehemmiyetli görülen 19 istasyon için 85 000 liradan ibaret olub hiç değilse bununun 20 000 lirasının bu sene bütçesine konularak bununla teşkilât istasyonlarımızın en mühimlerinden beş tanesinde vücuda getirilerek «zehirli gazleri temizleme postaları» na lâzım olan elbise ve gaz maskelerinin temini düşünülmüş ve bu sebeble bu madde ile 20 000 lira tahsisat istenmiştir.

Fasıl : 6 Madde : 14

Mukataa bedelleri

2762 sayılı Vakıflar kanununa göre gayrimenkul emvalden geçmiş yıllara aid olmak üzere tahakkuk edecek olan mukataa ve icare bedellerinin ödenebilmesinin temini ve yine bu kanun mucibince gayrimenkullerin mülkiyetlerini tescil ettirmek üzere yeni açılan bu maddeye 1938 senesi için ancak 600 liralık bir tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 1

Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukut, yağ vesair müstehlek mevad masrafları (İstasyonların tathir masrafı dahil)

İdare mebanisinin tenvir ve teshini ile temizlik işlerine aid bütün masarife, muharrik ve müteharrik edevatın işletmesinden mütevellid sarfolunan mahrukut, yağ, su, üstüğü ve buna mümasil müstehlek mevad masraflarile istasyonların temizlik masrafları ile müstehlek mevad masrafları ve

bütün yol şubasının ve nihayet bütün idarenin müstelik mahiyetteki her türlü masraflarına karşılık olarak istenen bu madde tahsisatın 1938 senesi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tesbitinde aşağıda sırasile arzedilen esaslar gözedilmiştir.

1 — Cer servisi :

A) Kömür masrafları :

Bütün müstehlike içinde en fazla bir kıymet arz etmek üzere lokomotiflerimizin sarfetmiş olduğu kömür gelmektedir.

Yukarıda alâkadar maddelerde arzedildiği veçhile 1937 senesi bütçesinin tanziminde tahmin edilen (12) milyon tren kilometresinin ilk altı ay zarfında alınan filî neticelere göre sene nihayetinde (13) milyona ve lokomotif kilometresinin de (15 840 000) den (17 093 000) ne yükseleceği tebarüz ettirilmişti.

Elde edilen bu netayığten sonra 1938 malî senesi zarfında yapılacak tren kilometresi (14) milyon ve lokomotif kilometresi de (18 480 000) olarak tesbit edilmiş ve bu mikdarların 1938 senesi zarfında olacağı ve belki de fazlasile yapılacağı kuvvetle varid görülmüştür.

1938 malî senesi başlarına kadar 18,5 ton dingil tazyikli ağır tip makinelerden makine parkımıza ilâve edilecek olan 35 lokomotifin halen parkta mevcut makinelere nazaran daha çok ağır olması tabiatile beher kilometreye isabet eden kömür sarfiyatını da o nisbette çoğaltacak ve bu keyfiyet şimdye kadar beher tren kilometrede sarfedilen (20) kilo kömürü (22) kiloya çıkaracaktır.

Şu halde kömür sarfiyatının; biri tren kilometre mikdarının yükselerek geçen seneye nazaran (2) milyon fazlasile yapılmasından diğeri de makina parkımıza iltihak edecek ağır makinelerin daha fazla kömür sarfını icabettirmesinden dolayı yükseleceği tabiidir.

Bu vaziyete göre (14) milyon tren kilometresi için beher kilometre 22 kilo hesabı ceman 308 bin ton kömüre ihtiyaç olup bedeli beher ton kömürün fiyatı 10,5 lira üzerinden (3 234 000) lira tutmaktadır.

B) Alimantasyon masrafları :

Beher tren kilometre için 160 litre suya ihtiyaç olup bir ton suyun vasatî fiyatı ise 6 kuruştur. Bu hesabla alimantasyonların gerek su için ve gerek gömür, elektrik, yağ, üstüğü, fayraplık odun ile son zamanlarda yapılan su tasfiye cihazları dolayisile sarfolunan kireç ve soda masrafları için 134 400 liralık bir masrafa.

C) Tenvir ve teshin masrafları :

Bu kısım masraflar için de geçen sene alınan 192 550 liralık bir masrafa,

D) Rezidü yağ masrafları :

14 milyon tren kilometre üzerinden beher tren kilometre için (55) gram ve beher tonu 100 lira hesabı 77 000, motörlü ray otobüslerinin yapacağı beher tren kilometrede (5) gram hesabı 900 000 tren kilometre için (4500) ve depoların umumî sarfiyatına karşılık olarak 35 ton için de (3 500) liraya ki ceman (84 800) liralık rezidü yağına,

E) Sürşof yağ masrafları :

Aynı tren kilometreye nazaran beher kilometrede 10 gramdan ve beher tonu 160 liradan 22 400 liralık sürşof yağına,

F) Üstüğü masrafları :

Depoların ihtiyacı için 32 ton ve aynı esas dahilinde beher tren kilometreye 1,5 gram ve beher

tonu 280 lira hesabıle 14 840 liralık üstüpye,

G) Mazot, benzin, gazyağı, fayraplık odun ve bileümle müstehleke masrafları:

Bu kısma gelince; Erzurum hattında mazotla işletilmekte olan dar ve geniş hat makinalarımız için (5 000) ton mazot, ray otobüslerinin yapacağı 900 000 Km. den 500 000 Km. si mazotla yapılmakta olub beher 100 Km. için 32 kilo mazot ve mütebaki 400 000 Km. için beher 100 kilo metre için 33 kilo benzin sarfolunacaktır.

Mazotun beher tonu (50), benzinin beher tonu (250) lira hesabıle mazot ve benzin bedeli olarak (299 250) ve depoların gaz yağı ve fayraplık odun vesaire ihtiyaçlarına karşılık olmak üzere de 96 404 lira ki bu kısım sarfiyat için ceman (395 654) liralık bir masrafa ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu suretle müstehlek maddeler masrafının en mühim kısmını teşkil eden Cer servisi ihtiyaçları,

1 -

	Lira
A) Kömür için	3 234 000
B) Alimantasyon masrafları için	134 400
C) Tenvir ve teshin masrafları için	192 550
D) Bezidü yağı masrafları için	84 800
E) Sürşof yağı masrafları için	22 400
F) Üstüpye masrafları için	14 840
G) Mazot, benzin, gazyağı, fayraplık odun vesaire için ki	395 654
	4 078 644

ceman

liraya baliğ olmaktadır.

2 - Yol, hareket, sıhhiye, liman, işletmeler ve umumî idare :

A) Bundan başka bütün yol ve şube ve takımlarının ve idare mebanisinin tenvir ve teshini için istihlak edilecek malzeme masrafları olarak	150 000
B) Bilümüm hareket servisi istasyon ve duraklarının tenvir ve teshini için	177 761
C) Limanların ve siloların sarfedecekleri elektrik cereyan bedelleri ve buna müteferri diğer malzeme için	49 035
D) Eczahanelerle, hastane ihtiyaçları için	10 800
E) İşletme merkezleri ile umumî idare sarfiyatı için.	8 960
	396 556

liraya ihtiyaç hâsıl olmakta ve bu iki kısım masrafları cami olan madde tahsisatı geçen seneki tahsisata nazaran (586 590) liralık bir fazlalıkla (4 475 200) lira olarak teklif edilmekte olub bu fazlalık yukarıda arz edildiği üzere lokomotif ve tren kilometresinin geçen seneye nisbetle fazlalığından ve ağır tip makinelerin parka girmesinden ve bu nisbette de kömür vesair müstehlek malzeme sarfına mecburiyet hâsıl olmasından mütevelliddir.

Fasıl : 7 Madde : 2

Muharrrik ve müteharrrik edevatın tamir ve tathiri masrafları.

Yukarıki ve daha evvelki maddelerde bertafsil arzedilen tren ve lokomotif kilometrelerinin seneden seneye şayanı şükran bir surette artışının bir neticei tabiiyesi olarak edevatı muharrrike ve müteharrrike tamirâtı, vüsat ve ehemmiyet kesbetmektedir.

Bu sebeble atelye ve depoların cari tamir ve bakım işleri, tamir edilecek makine adedi ile

(S. Sayısı : 182)

mütenasiben artmakta ve binnetice fazla elemeği ve bilhassa malzeme sarfını zarurî kılmaktadır. Aynı zamanda son zamanlarda bazı malzemenin fitlarında % 40 - 50 nisbetinde bir tereffü başgöstermiş olması da maliyet fiatlarının yükselmesine âmil olmaktadır.

Nitekim 1937 senesinde bir makinenin büyük tamiri 5 500 liraya yapılabilmekte iken 1938 yılında 6 000 liraya ve kezalik 1937 yılında 2 500 liraya yapılan bir orta tamir 1938 senesinde 3 000 liraya yapılabilecektir.

Binaenaleyh 1938 senesi zarfında muayyen kilometrelerini ikmal eden :

185 makinenin büyük tamiri için	1 110 000
185 » orta tamiri için	555 000
Otorayların tamiri için	20 000
720 yoleu vagonunun beher vagon 650 lira hesabı tamirleri için	468 000
Her ay 250 yük vagonu ile furgonların beheri 100 lira hesabı tamirleri için	300 000
Erzurum ve Mudanya - Bursa hatları makine ve vagonlarının tamiri için	65 000
Elektrik santrallarının işçi yevmiyeleri ile makine bedelleri için	97 000
	<hr/>
Ceman	2 615 000 lira

Tamirat masrafı olarak tesbit edilmektedir.

Yukarıki tamirler için mütezayid bir şekilde faaliyette bulunacak olan Eskişehir, Alsancak, Halkapınar, Yedikule ve Edirne atelyelerinin işletme ve umumî masrafları ile

714 200 »

Bütün cari tamirat için depoların masrafı olan

850 000

Edevatı, muharrike ve müteharrikenin fennî bakım ve tathiratında çalıştırılacak amele ve lavajcılar ücretleriyle bu uğurda sarfolunacak malzeme bedelâtına karşılık olarak

365 000 liranın

İlâvesi halinde ceman

4 544 200 »

Maruz esbattan dolayı (822 760) lira fazlası ile teklifine katğı lüzum hissedilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 3

Hat, köprüler, telgraf hatları tamir masrafları ile yol alât, edevatı ve levazımın tamir, teccid ve tezyidi masrafları

Umumî surette yol tamiratı mütemadiyesini ve üst yapı bakımını ihtiva eden bu madde tahsisatı için 1937 malî senesinde (3 686 580) liralık bir tahsisat alınmıştır. 1938 senesi için tesbit edilen teklifatta aşağıda sırasile izah edildiği şekilde ifa edilecek hizmetlerin icablarına göre bazı tezyid ve tenkisler yapılmıştır.

Tezyidler

A) Ücretler:

1 — Bu maddenin tedkikinde görüleceği veçhile bu sene yol atelyesi teşkilâtı, cer atelyeleri gibi yapmakta oldukları işlerin mahiyeti itibarile bütçenin masraf tertibine daha ziyade ilgili görülmek ve çoğalan işleri de mümkün mertebe karşılayabilmek üzere kadrosu da takviye edilerek, ücret tutarları olan 82 812 lira bu maddeye ilâve edilmiştir.

2 — Yol çavuşu, muavin ve bekçi ücretleri de inşaattan bakımı bu malî sene zarfında işletmeye devredilecek olan 220 kilometrelik yeni hatlar teşkilâtının ilâvesinden 46 399 lira tezyüd etmiştir.

3 — Telgraf sürveyan ve telgraf çavuşları ücretlerinde görülen 2 477 liralık fark da keza yeni hatların şebekeye raptından ve bunların teşkilâtından mütevellid bir zarurettir.

4 — Yol amele ücretleri de gerek yeni hat kadrosunun icablarından gerekse geçen seneye nazaran istihdam edilecek fazla amele ve ova mntakalarında yükselen amele yevmiyelerini karşılayabilmek için tahsisatın 91 782 lira kadar arttırılmasından çoğalmaktadır.

5 — İş dolayısıyla hatlarda fazla inkişaf istidadını göstermekte bulunan bazı istasyonlarda görülen lüzum üzerine yeniden emniyet tesisatı yapılması ve mevcut tesisatın takviyesi zarfı görüldüğünden emniyet tesisatı kadrosunun da ihtiyacı karşılayabilecek bir tarzda tahsisatının 3 785 lira tezyidine lüzum ve mecburiyet görülmüştür.

B) Malzeme (Balast)

6 — Hatlarımızın umumî bir surette balasta pek çok ihtiyacı vardır. Her sene bu hususa itina edilmesine rağmen bütçe darlıkları yüzünden bazı mntakalarda normala nazaran % 50 nisbetinde bir noksanlık görülmekte olduğundan emniyet seyri sefer bakımından en lüzumlu olan mntakalarda ferşedilmek üzere bu kısma geçen seneye nazaran 82 000 liralık bir ilâveye mecburiyet hâsıl olmuştur.

Telgraf ve emniyet tesisatı malzemesi :

7 — Hatların uzaması dolayısıyla görülen lüzuma binaen bu kısım tahsisatı da 6 500 lira kadar arttırılmıştır.

Yol takımları alât ve edevatının tamir ve tecdidî :

8 — Şebekenin umumî tamiratı mütemadiyesinin de yukarıdaki sebepler tahtında alacağı göz önünde bulundurularak her gün bir mikdar daha eskimeğe ve yıpranmağa yüz tutan bir kısım mühim alât ve edevatın tamir ve tecdidleri için bu kısma da 23 000 liralık bir ilâve yapılmak zaruretinde kalmıştır.

C) Diğer masraflar :

İşletmeğe açılacak hatların bakım masrafları :

9 — Bu sene işletmeğe açılacak 220 Km. lik hatların bakım masrafı olarak inşaat dairesinde verilecek olan tahsisatın da geçen seneye nazaran bilhassa 102 590 lira arttırılacağı şüphesiz bulunmaktadır.

Tenkisler

B) Malzeme : (Yol müstehlek malzemesi)

1 - Geçen seneye nazaran (247 000) lira noksanile hesap ve teklif edilmiştir.

Bu noksanlık ; tebdil edilen hatlardan çıkan yol malzemesi içinde kabili istifade olanların bazı mntakalarda kullanılması imkânının elde edilmesinden ileri gelmektedir.

Diğer yol müstehlek malzemesi :

2 - Sipariş edilecek yol malzemesinin yukarıda maruz esbaba binaen elde edilen malzeme ile telâfisi mümkün görülmekte ve yeni hatlarda yapılacak işler için de esasen geçen sene konulmuş olan tahsisatı ile bu malzeme sipariş edilmiş olduğundan yol malzemesi için 1938 senesinde bir teklif yapılmayarak 30 000 lira aynen çıkarılmıştır.

Diğer masraflar :

3 — Şimdiye kadar bu maddeye mevzu ve tertibi arasında bulunan liman rıhtım ve bilûmum

deniz vesaiti ile iskele ve estekatların ve siloların mihaniki tesisatının tamir, tevsi ve tezyidi masrafları, masarifin gerek nevi ve mahiyeti ve gerek servis itibarile ciheti aidiyeti, bu maddeden ayrılmasını icabettirmiş ve aynı fasıl içinde (10) ncu bir madde olarak ayrıca ilâve edilmiş ve tahsisatı olan 60 000 lira da bu maddeden çıkarılarak mezkûr (10) ncu maddeye konmuştur.

4 — Kezalik aynı sebebler dolayısıyla evvelki seneler bütçelerinde yine bu madde içinde bulunan fidanlıklar ücret ve masraflarının geçen seneki tahsisatı olan 47 144 lira da bu maddeden ayrılarak yine fasıl 11 nci maddesinde teklif edildiğinden bu tahsisat çıkarılmıştır.

Mütemadi tamirat harici yapılan işler :

5 — Mütemadi tamirat harici yapılacak yol işleri, esasen eski hatlarda tekâmül bakımından, yeni hatlarda emniyeti seyrü seferin icab ettirdiği kâmil bir durumun temini ve bu bapta görülen bir çok ihtiyaçları karşılamak üzere pek çok masraf ihtiyarına lüzum vardır.

Bununla beraber bu işler daimî bakım harici olduğundan bu sene daimî bakımı alâkadar eden bu fazla tahsisat 128 481 lira olarak bütçeden çıkarılmıştır.

Binaen alyeh netice olarak :

Tezyidlerde ;		
1 -	82 812	lira
2 -	46 399	»
3 -	2 477	»
4 -	91 782	»
5 -	3 785	»
6 -	82 000	»
7 -	6 500	»
8 -	23 000	»
9 -	102 590	»

Ceman 441 345 liralık bir tezyide mükabil :

Tenkislerde:

1 —	247 000	lira
2 —	30 000	»
3 —	60 000	»
4 —	47 144	»
5 —	128 481	» ve

ceman 512 625 liralık bir tenakus mevcut bulunmaktadır.

Bu hesaba nazaran her ne kadar bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran 71 280 lira bir noksanlık göstermekte ise de bu, mezkûr maddeye dahilolan 10 ve 11 nci maddelere konan tahsisatın, hakikatte mukayese harici kalmasından neşet etmekte olup bu fasıl 10 ve 11 nci maddelerile teklif edilen tahsisatla bu madde tahsisatı yekûnu 1937 senesi bütçesile verilen tahsisata nazaran 44 220 lira bir fazlalık göstermekte ve bu da yukarıda sırasile arzedilen zarurî sebeblerden ileri gelmektedir.

Fasıl : 7 Madde : 4

Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları

1937 malî senesinde bu maddeye konan 32 000 liralık tahsisatla, cenub hattında Mamure ve Ayrıran tüneli civarında Fevzipaşa - Malatya, Kayseri - Sivas aralarında vukua gelen fevkalâde sellerin

yapmış oldukları tahribatı bertaraf edememek zaruretinde kalmıştır.

Bu sebeble gerek bu ve gerek şebekenin 220 Km. daha uzaması dolayısıyla madde tahsisatı 8 000 lira fazlasıyla 40 000 lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 5

Sabit tesisatın tamir, tevsi ve yeniden inşası masrafları

Geçen sene bu maddeye konan 255 000 liralık tahsisat senemin ancak yedi aylık bir masrafını karşılayabilmiştir.

Nakliyatımızda şükranla müşahede edilen artış, tesisat ve mebanide de bir çok tadil ve ilâve ihtiyaçlarımızı doğurduğu gibi memleketteki umran hareketleriyle mebanimizin hemahenk bir temizliği ve metaneti muhafaza edebilmeleri Şirketlerden müdevver binaların eskiliği ve eskiliklerinden mütevellid tamir zaruretlerini karşılayabilmek üzere tesbit edilen ihtiyaç (1) milyon raddesinde olduğu halde imkân dahilinde olarak ve geçen seneye nazaran 45 000 lira fazlasıyla ancak 300 000 lira arz ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 6

Elektrikli ve elektriksiz işaretler masrafları

Her nevi münakalâtın artması fazla katarlar tahrikini istilzam etmekte olub bu vaziyet her hangi bir sebeble kazaları da arttıracabilecek bir mahiyeti haiz olduğu göz önünde tutularak muhtemel tehlikeleri mümkün olduğu kadar önleyebilmek ve yeni geçidlerimizi işaretlemek ve mevcut işaretli geçidleri de ıslah etmek üzere geçen sene olduğu gibi aynen 10 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 7

Transit vagonların edevat tatili ücretleri

Geçen sene imtiyazı satın alınarak Devlet hatlarına raptedilen Avrupa hattının ecnebi memleketler demiryolları ile münasebatından mütevellid transit muamelâtı oldukça mühim bir inkişaf göstermekte olduğundan bu madde tahsisatının 1937 senesinde alman tahsisata nazaran 7 000 lira fazlasıyla teklifi zaruretinde kalmıştır.

Fasıl : 7 Madde : 8

Kaza ve ticaret eşya hasarat ve zayıat tazminatı

Madde ünvanında da görüldüğü vejhile eşyayı ticariyede vukua gelecek hasarat ve zayıatla her hangi bir kazadan mütevellid tazminatı karşılamak üzere istenen bu madde tahsisatı; ahiren kabul edilen 3259 numaralı kanunla eşyayı ticariye zayıat ve hasaratının eskisine nisbetle on misline kadar tazmini lâzım gelmekte ve bu madde tahsisatının da geçen seneye nazaran bu nisbet dairesinde arttırılması icab etmekte ise de evvelden tesbit edilemeyen bu hâdiselere kısmen bir karşılık tesis etmek üzere geçen seneki tahsisata ancak 6 000 lira kadar bir zam yapmak suretile 10 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 9

Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları

Nakliyat ve binnetice hâsilâtle en yakından alâkası bulunan bu tahsisat 1937 senesi trafik aylarında tamamen sarfolunmuş ve istasyon, ambarve limanlarımızın bu aylardaki hamal ihtiyaçları bütçe kanunumuzun 9 neu maddesine müsteniden masraf yapılmak suretile temin edilebilmiştir.

1938 senesi nakliyatının yukarıda sırasile ve memnuniyetle sayılan esbab tahtında yükseleceği ve bunun (14) milyon tren kilometresine balığ olacağı arz edilmişti.

İşte bu sebebledir ki bu madde tahsisatına da gerek istasyon gerekse ambar, liman ve iskelelerimizin ihtiyacı için 135 000 lira kadar ilâve yapılmasına zaruret hâsıl olmuş ve madde tahsisatı yine aynen mütehavvil olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 10

Liman, rıhtım ve bilûmum deniz vesaiti, iskele ve estekatlarla siloların, mihanikî tesisatının tamir tevsi ve tezyidi masrafları

7 nei faslın 3 nü maddesinde arz edildiği veçhile bu nam altında yapılmakta olan masraflar evvelce bahsi geçen maddenin şümulü dahiline girerek aynı tahsisattan temin ediliyordu. Bunun gerek tahsisatın tefrik suretile sarfı bakımından gerekse işin mahiyeti ve ihşaî malûmat noktasından ayrılması faideli görülmüş ve sadece liman ve deniz işlerine hasredilmiştir.

Bu mevzu oldukça mühim masraf ve fedakârlıkları gerektirdiği halde bizzarur aynen geçen seneki gibi 60 000 liralık bir tahsisat teklifi ile iktifa edilmiştir.

Fasıl : 7 Madde : 11

Fidanlıklar ücret ve masrafları

Bu madde de evvelce 7 nei faslın 3 nü maddesine dahil bulunmakta idi. Bunun da yukarıki sebebler altında ayrı bir madde ile tefriki ve teklifi muvafık görülmüş olup yeni hatlarda tesis edilecek fidanlıklar ihtiyacı ve orman kanununun gösterdiği vecibeleri de karşılamak üzere geçen seneki tahsisatına nazaran 7 900 lira kadar bir fazlalıkla 55 500 lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 8 - Madde : 1

Gayri melhuz masraflar

Bütçenin tanzim ve takdimi sıralarında tahmin ve tesbiti mümkün olmayan bazı masraflarla Muhasebei umumiye kanununun 59 uncu maddesinde tasrih edildiği veçhile mahkeme ilâmına müstenid olup tertibinde karşılığı bulunmayan bazı borçların tediyesine tahsis edilmek üzere gayri melhuz masraflar namı altında ve 1937 bütçesile verilen tahsisata nazaran 1 000 lira fazlasile 3 500 liralık tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl : 8 Madde : 2

Beynelmîlel demiryol teşekkül ve kongrelerine iştirâk masrafları

Bu madde tahsisatı:

A) Beynelmîlel demiryollar birliğine iştirâk masrafları ile,

B) Beynelmîlel doğru emtia ve yolcu ve bagaj münakalâtımız için merkezi Belçikada bulunan beynelmîlel takas ve mahsub bürosu (B. C. C.) ile, beynelmîlel münakalede yük vagonlarının müteakabilen istimaline dair beynelmîlel birlik nizamnamesi mucibince bu teşekküle dahil bulunan idarelerin hesablarında takas ve mahsubunu yapan ve merkezi Berinde bulunan (Office Centrale des wagons) bürosunun (R. İ. V.) ve kezalik beynelmîlel münakalede araba ve furgonların müteakabilen istimalinden mütevellid hesapların takas ve mahsubunu icra eden ve merkezi Berinde bulunan (Administration Gerante) takas bürosunun, (R. İ. C.) umumî masraflarına iştirâk hissesini,

C) Ve beynelmîlel trafik muamelâtında trafiğin istikamet ve icablarına göre takas bürolarına

verilecek hesabatı ihzar ve rüyet etmek üzere mümessil idare vazifelerini gören (P. L. M.), (EST), (C. F. H.) demiryolları idarelerine verilecek temsiliye ve umumî masraflarından ayrılan iştirâk hissesini,

D) Ve beynelmilel trafik muamelâtının tanzimi, tarife ve buna mümasil hususlar hakkında mu-karrerat ittihaz etmek üzere her sene Avrupanın muhtelif şehirlerinde toplanmakta bulunan kongrelere iştirak edecek murahhasların bütün masraflarını ihtiva etmektedir.

Beynelmielel trafiğin tanzim ve inkişafını temin zmnında el ve iş birliği tesis etmek maksadını gören bu kongre ve teşekküller, zatı meselenin ehemmiyeti dolayısıyla mutad içtimalarından baş-kaca fevkalâde içtimalar da yapmak zaruretini hissettikleri için 1937 senesi tahsisatı ile bu nevi masrafları karşılamakta güçlük çekilmiş olduğundan 1938 senesi için 6 000 lira bir fazlalıkla teklif yapılması zarurî görülmüştür.

Fasıl : 8 Madde : 3

Semplan ekspresi ağığndan Türkiye hissesi

Semplan Oryant ekspres namile Türkiye hududlarına giren Avrupa sürat katarının memleketimiz dahilindeki seyri seferinden mütevellid olarak yapılan beynelmielel taahhüdler mucibince bu sürat katarının açıklarına iştirak zarureti vardır.

Binaenaleyh hissemize isabet edecek ağığın bu treni temsilen (Pari - Lion - Diterane) Demiryol idaresi tarafından idaremize fatura edilmesi, bütçemize bu masrafı karşılamak üzere bir tahsisat konulmasını icab ettirdiğinden bu nam ile tahsisat alınmaktadır.

Tahakkuk edecek ağığa karşılık olmak üzere geçen seneki tahsisat aynen istenmekle beraber bunların bir senelik mikdarının neye baliğ olacağını şimdiden tayin ve tesbiti mümkün olamaması ve gelecek faturaların ödenmesi lüzumuna binaen bu madde her sene olduğu gib mütehavvil olarak teklif edilmektedir.

Fasıl : 8 Madde : 4

C. F. H. İdaresine verilecek rödövanlar

Geçen sene bütçemizde bu ünvan altında bir masraf mevcud değildi. imtiyazı satın alınan Avrupa hattının Pityonda Yunan hududlarına dahil olarak Yunan arazisinden geçmesi bazı masrafların ierasını zarurî kılmış ve bu sebepten bu maddenin ihdasına lüzum hâsıl olmuştur.

Bu madde masrafının esas unsurları: Vaktile Şark demiryolları idaresile Şömendöfer, Franko Ellenik idaresi arasında aktedilib Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî müdürlüğüne intikal eden ve bu kere yeniden ve tadilen aktedilmek üzere bulunan mukavele esasları dahilinde Bityon müşterek istasyonunda yapılan, su, manevra, muayene, anklâvdan geçme gibi masraflara mukabil Yunan demiryolu idaresine verilecek rödövanlardan ibaret olup buna karşılık olarak 6 000 liranın teklifinde zaruret bulunmaktadır.

Diğer taraftan Karaağaç müşterek istasyon masrafları için Yunan demiryolu idaresinden alınacak rödövanlar da (B) işaretli varidat cetvelimizin 1 nci faslının 6 nci mütenevvi hasılat maddesi arсында varidat kaydedilecektir.

Fasıl : 8 Madde 5

Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile memurların ücret, masraf ve harcırahları

Memleketimizin iktisadî ve ticarî kalkınmasında hiç şüphe yok ki demiryollarımız büyük bir rol oynamaktadır.

Şükran ve minnetle kaydedilen ve seneden seneye adeta mütezayid bir nisbeti muntazama ile artan inkişafın meydana getirdiği ihtiyaçları karşılayabilmek için tevessül olunacak tedabir arasında demiryollarımızın daha asrî, daha ekonomik ve her bakımdan teknik vesait ve malûmat ile takviyesi keyfiyeti bulunmaktadır.

Bu sebebledir ki demiryolculuğu ilerlemiş ecnebi milletlerin bilgi ve tecrübelerinden azamî bir süratle istifade edilerek teşkilâtımızın ve işletme umurumuzun lâyük olduğu bir tekâmüle doğru sevk edilmesi ve her sene ecnebi demiryol idarelerinde yapılan ıslahat ve tadilâtın muntazaman takibi en tabii ve en zarurî bir ihtiyaç olarak telâkki edilmektedir.

Bu münasebetle takib edilen maksad ve gayeye biran evvel ulaşabilmek için ecnebi demiryol idarelerinde, fabrika ve atelyelerinde yetiştirilmesi çok lâzım olan muhtelif branştaki talebe memur ve işçilerimizin adedlerinin de arttırılması icab etmektedir.

Bunun için yol,, cer, hareket, muhasebe ve malzeme servislerinden Avrupaya gitmiş ve gidecek olanların masraflarına karşılık olarak bu madde tahsisatının geçen seneye nisbetle 42 300 lira kadar arttırılması zarureti hâsıl olmuştur.

Fasıl : 8 Madde : 6

Ecenebi mütehassısların ücret ve masrafları

Yukarıki maddede tebarüz ettirilen en esaslı ihtiyaçlarımızı içinde bilhassa yol ve cer işletme işlerinde personeli, işçileri filen iş başında yetştirmek te birinci derecede gelen bir keyfiyettir.

Bu itibarla hem kendi hizmetlerinden istifade ve hem de yetiştireceği personelden istifade etmek üzere getirilmiş olan ecnebi mütehassısların ücret ve masrafları bu maddeye konmuş ve tahsisat alacakları ücretlere göre bilhesab geçen seneye nazaran 3 900 lira noksanile teklif edilmiştir.

Fasıl : 8 Madde : 7

Demiryollar spor teşekküllerine yardım

Bu madde tahsisatı idaremiz memur ve müstahdemlerinden teşkil edilmiş bulunan Demir spor kulüplerine cüzi birer yardım için konulmuş olub madde tahsisatı aynen geçen seneki mikdar üzerinden istenmiştir.

Fasıl : 9 Madde : 1

Faiz, aciyo ve akçe farkları

Bütçe kanunlarile verilen salâhiyetlere istinaden Bankalarla yapılan kısa vâdeli istikrazların, ödenmesi zarurî olan faizlerle, görülecek lüzum ve ihtiyaca binaen her hangi bir yerden diğer bir yere nakledilecek mebalîğin masraflarına karşılıktır.

Aynı zamanda idarenin ecnebi paralarile yapacağı tediyattan tevellüd edecek kambiyo farklarının karşılanmasını temin için muktazi tahsisatı da bu maddeye konmak suretile ve madde tahsisatı geçen seneye nazaran arttırılmadan aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 9 Madde : 2

Eski seneler borçları

Bu madde ile 1938 senesinde eski seneler borçları olarak ödenmesi zarurî olan bir kısım masraflarla 1934 malî yılı başından itibaren Ankaraya nakledilen memur ve müstahdemlere verilecek pahalık zammı karşılığı olarak 27 000 lira teklif edilmektedir.

İdaremizin 1935 mali yılı bütçe kanununun 15 nci maddesinde (1934 malî yılı başından itibaren Ankara pahalılık zammı karşılığı, ücret tertiblerinden yapılacak tasarruflardan verilir) diye yazılı olan hüküm; 1934 senesi iptidasından itibaren Ankaraya nakledilenlere, mezkûr senede geldikleri tarihten itibaren Ankara pahalılık zamlarının verilmesine gayri müsaîd görülerek 1934 senesi pahalılık zamları verilmemiştir. Halbuki bu madde mefhumunun mezkûr sene zamlarını vermeğe müsaîd bulunduğu Divanı muhasebatın Maliye vekâletinden mübellağ 5 - IV - 1937 tarihli kararı icabatından bulunmasına binaen sözü geçen pahalılık zamlarının verilmesi lâzımgelmiş ve bu sebeble de karşılıkları düyun tertibine konmuştur.

Geçen seneye nazaran görülen 25 500 liralık farkın 15 000 lirası bu sebebden ve geriye kalan 10 500 liranın 4 000 kûsur lirası vaktile verilmemiş olan Borsig fabrikasının montör ücretlerinin tediye imkânını temin üzere tahsisatının konulmasından ve mütebakisi de diğer müteferrik surette tahakkuk eden eski seneler borçlarından ileri gelmiştir.

Fasıl : 9 Madde : 3

Reddiyat ve bilet satışı aidatı

İdare ile olan mukaveleleri mucibince gerek yataklı vagonlar şirketi ve ecnebi idareler gerekse ecnebi seyahat ajanları tarafından idareimiz nam ve hesabına satılmakta olan biletlerin komisyonları ile, evvelki seneler zarfında fazla olarak tahsil edilen veya tarifeleri mucibince muayyen hâdlere bağığ olması itibarile reddi lâzımgelen prim ve mebalige karşılık olan bu madde tahsisatı geçen seneye nazaran 390 000 lira noksanile teklif edilmekle beraber bunların ne mikdara bağığ olacağıın bidayeten tesbit edilememesinden madde geçen sene olduğu gibi mütehavvil olarak ipka edilmiştir.

Fasıl : 10

Tesisat ve tevsiat masrafları

Demiryolların fennî icabları ve şebekenin her sene daha genişlemesi idareyi her sene yeni tesisler ve tevsiyelerle karşılaştırmaktadır. Bu cümleden olmak üzere 1938 malî yılı içinde yapılacak tesisat ve tevsiat işleri ilişik cetvelde gösterilmiş olup bu cetvel dahilinde yapılacak işlere göre tahsisat geçen seneye nazaran 399 000 lira olarak istenmiştir.

Fasıl : 11

Sigorta ücret ve sermayesi

İdareye aid bilûmum binalar, silolar, ambarlar, garlar ve istasyonlar ve lojmanlar ile bunların içindeki mobilya ve bütün demirbaş eşya, memur ve müstahdeminin mobilya, çamaşır ve erzakları, geçit maniaları, telgraf ve telefon hat ve direkleri, fidanlıklar, hat üzerinde veya atelye ve depolardaki muharrik ve müteharrik edevat, fabrika ve tamirhaneler ile bunların alât ve edevatı bilûmum mevaddı iptidaiye, mahrukat, kereste ve traversler, duran veya işleyen trenlerle sundurmalarda mağza ve depolarda bulunan mevad ve emtiati adıye ve ticariye, hat güzergâhında ve eşhası saliseye aid binalar, ekim tarlaları ve eşyalarının yangına karşı sigorta edilmesindeki zaruret müsteağni arzıdır. Bu sebeble sigorta primleri karşılığı ile şebekeye ilâve olunan hatlar mebani ve tesisatının sigortalarını temin için madde tahsisatının 3 000 lira daha arttırılması zarureti hissedilmiştir.

Fasıl : 12

Tekaüd, dul ve yetim maaşları

Vaziyetinde bir tebeddül olmadığı için geçen seneki 1 860 lira aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 13

Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları vesair masrafları

Bu unvan altında ödemekte olduğumuz mebeliğ münhasıran mubayaa olunan; (Anadolu), (Mersin - Tarsus - Adana), (İzmir - Kasaba ve temdidi), (Aydın) ve (Şark) demiryolları ile (Haydarpaşa limanı) Şirketlerinin imtiyaz esasatı dahilinde Hükûmete devir ve temlik ettikleri bileümle hukuk ve menafie mukabil ihraç etmiş oldukları esham ve tahvilâtın itfa müddetlerine kadar resülmal ve faizden yapılacak senelik tediye taksitlerini ve buna müteferri bazı masrafları cami bulunmaktadır.

Tahsisat; bu şirketlerle aktedilmiş bulunan mukavelenamelerdeki esaslar dahilinde bir sene zarfında, muayyen vâdelerde ödenecek olan ingiliz lirası, isviçre frangı ve fransız frangı tutarları üzerinden hesap edilerek konmuştur.

Geçen seneye nazaran görülen 95 854 liralık noksanlık Şark hattının geçen sene mübayaası üzerine ihraç edilen % 5 faizli 1937 Türk borcu tahvillerinin tabı, ihraç ve kontrol masrafları karşılığının bu sene tahsisattan düşülmesinden ve bazı kur farklarından mütevelliddir.

Fasıl : 14

3071 numaralı kanunun 2 nci maddesi mucibince Sıvas cer atelyesi tezgâh vesair tesisat masrafları

3071 numaralı kanunla Sıvas cer atelyesi içintezgâh vesair tesisat mübayaasına salâhiyet alınmıştır. Atı senelere de sari olmak üzere girişilecek taahhüdlere istinaden her sene sarfedilecek mikdarm o seneler bütçelerinde tahsisat olarak konması da mezkûr kanununun 2 nci maddesi icabından bulunmakla vâki taahhüde müsteniden 1938 senesinde tediye edilecek mikdarm 1 500 000 lira olarak tesbiti bu fasıl tahsisatını geçen seneye nazaran (1) milyon liraya arttırmıştır.

Fasıl : 15

Trabzon - İran Hudud transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi masrafları

Trabzon - İran hudud transit yolu işletmesi memur ve müstahdemlerinin ücret ve yevmiyelerile diğer bütün masraflarına karşılık olan bu fasıl tahsisatının; bu işletmenin arzietmekte olduğu hususiyet ve yeni bir mevzu olması sebebiile daimahesabatını kontrol altında bulundurmak, varidat ve masrafını mukayese edebilmek gayelerile bütçe dahilinde müstakil bir fasıl olarak teklifi faideli görülmüştür.

Fasıl : 15 Madde : 1

Madde tahsisatında görülen fazlalık lüzum ve ehemmiyetine binaen bu işletme servislerinin kadrolarından, cer kısmına 40 liralık 3 S. II bekçi, hasilât kısmına masa şefi, bir S. II memur ve hareket servisine de bir aded S. II istasyon şefi, bir S. II yardımcı üç S. II hamal ilâvesinden ve görülen lüzum üzerine S. III bir doktorluğun S. II ye tahvili farkından ileri gelmekte ve kadroların bu suretle takviyesi neticesinden mütevellid bulunmaktadır.

Ücret ve yevmiyeler

Fasıl : 15 Madde : 2

Sair masarifi umumiye

Bu madde tahsisatına dahil olan kısımlar meyanında müstehlek malzeme sarfiyatı ile edevatı mu-

harrike ve müteharrikenin tamirleri ve yedek parçaları bedelleri başta gelmektedir.

A) Müstehlek malzeme :

Otobüs ve kamyonların 1938 malî senesi zarfında (1) milyon oto Km. yapacakları tesbit edilmiştir.

1 - Mazot :		
Bu hesabla beher Km. de 25 Kg. hesabile sarfedilecek mazotun beher tonu		
50 liradan	12 500	liralık mazota
2 - Yağ :		
Yine (1) milyon oto Km. sinin beher 100 Km. sarfolunacak 1 kilo yağın		
60 kuruştan	6 000	» yağa
3 - Üstüğü :		
Geçen seneki tahsisatına 100 lira ilâvesile derececi kifayeye çıkarılacak	300	» Üstüğüye
4 - Lâstik :		
Yolların vaziyeti göz önünde bulundurularak lâstiğın arzetmiş olduğu ehemmiyete binaen geçen seneki gibi	26 000	» lâstiğe
5 - Sair müstehlek malzeme :		
Bu kısım için de yine geçen seneki gibi	3 000	» diğer müstehlek malzeme
ve ceman cer servisi müstehlek maddesi ihtiyacı için	47 000	liraya katı
ihtiyaç bulunmaktadır.		
6 - Hareket sevişi istasyonlarının tenvir ve teshini için de	3 000	liranın
7 - Sıhhiye servisi için icabeden masraflar için de	300	»
Hepsi	51 100	lira olarak
ilâvesi halinde bütün işletmenin müstehleke ihtiyacı tesbit edilmiştir.		

B) Edevatı muharrike ve müteharrike tamirâtı:

Tamir masrafları	Llira
1 - 1938 senesinde 32 otobüsün tamirleri zaruridir. Bu sebeble beher otobüsün 32 liradan tamir masrafları tutarı	32 000
2 - Bu tamir için muktazi diğer bazı malzeme için	3 000
Yedek parçalar için	12 000
3 - Atelye faaliyetini arttıracığından takviyesine ihtiyaç hâsıl olmuş ve bu münasebetle artacak el emeği için	21 540
4 - Carî tamirat için	6 000
5 - Otobüslerin tathir masrafları için	6 300
6 - Otobüslerin tenvir ve teshini için	3 000
7 - Atelye kuvvei muharrikesi için	5 000
8 - Tezgâhların bakım masrafları için de	300 ki
Ceman	89 140
liraya ihtiyaç vardır.	

C) Diğer muhtelif masraflar:

1 - Kilometre tazminatına karşılık olmak üzere	11 250
2 - Demirbaşlar için	7 500
3 - Mualecat için	3 000
4 - Daimî, muvakkat memuriyet, devir ve teftiş harcırahları için	5 256
5 - İsticar edilecek mebani ile memur ve müstahdemlere verilecek ev kiralari için	7 480
6 - Temsiliye için	60
7 - Çamaşır yıkama ücretleri için	250
8 - Tahmil ve tahliye masrafları için	1 000
9 - Müteferrik masraflar için	350
10 - Kırtasiye, matbu evrak için	1 700
11 - Ve lüzumu halinde istihdam edilecek muvakkat memur ve müstahdem ücretleri için	2 914
	<hr/>
Ceman	40 760

liralık bir masraf ihtiyarı da zarurî bulunmaktadır.

İşletmenin arzetmekte olduğu hususiyet ve ihtiyaca binaen bu üç kısım masraf yekûnunun bilhesab geçen seneki tahsisata nazaran 19 579 lira fazlasile 181 000 lira olarak teklifinde zaruret vardır. Fazlalığın mühim bir kısmı bilhassa işletme işlerinde en büyük bir mevkiî bulunan tamirat bedelleri ile müstehlek malzemenin ihtiyaç nisbetinde arttırılmasından ileri gelmektedir.

Fasıl : 16

3247 ve 3319 numaralı kanunlar mucibince mübayaa edilecek edevatı muharrike ve müteharrike bedeli le gümrük resmi vesair masrafları

Yurdumuzda büyük bir memnuniyetle görülen ve şükranla kaydedilen zarurî ve sanayi ve iktisadî inkişafıya muvazi olarak peyderpey süratle artan nakliyatımızı hâlen mevcut edevatı muharrike ve müteharrike ile başarılması işlerinde büyük müşkülâtla karşılaşmış ve bu çok zarurî ihtiyacı, lokomotif, yük ve yolcu vagonları mübayaa etmek suretile gidermek lâzım gelmiş ve bunların temini maksadile 3247 numaralı kanunla atî senelere şamil olmak ve dokuz senede ödenmek üzere (16) milyon liraya kadar taahhüdat icrasına mezuniyet almıştır.

Kanunun neşrinden sonra münakasa hazırlıkları yapıldığı esnalarda Avrupanın tanınmış fabrika ve firmalarile maahaza bir fikir edinilmek maksadile yapılan temaslarda (16) milyon liralık taahhüdat bedelinin dokuz senelik bir pilânla tediyesi taahhüd borçlarının fahiş bedellerle ödenmesini ve binnetice fazla faiz tediyesini icab ettireceği anlaşılmış olmasına binaen bu taahhüde mahsuben her sene ödenecek mikdarın idarenin vüsu malisi nisbetinde arttırılması ve bu suretle borcun daha kısa bir zamanda itfa düşünülerek 3319 numaralı kanun isthsal edilmiştir.

Bu kanuna istinaden girşilecek taahhüdün 1938malî senesi zarfındaki ödenecek mikdarını ve alacak olan malzemenin gümrük resimlerini ve diğer masraflarını ihtiva etmek üzere 16 fasılla (1 900 000) liralık yeni bir tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl : 17

Bakımı idareye devredilen hatların noksanlarının ikmalî masrafları

Bu fasıl tahsisatı inşaattan bakımları idareye devredilen hatlardaki noksanlarının ikmalî masrafı olup Nafia vekâleti bütçesinden alınan mebalîğe mahsus bulunmaktadır.

Bu tahsisat bir taraftan varidat bütçemizde açılan bir fasla varidat kaydedilmekte ve diğer taraf-

tan bu nam altında yapılacak masrafları karşılamak üzere ayrı bir fasıl olarak masraf bütçemize ilâve edilmektedir.

Fasıl : 18

1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı

Cümhuriyet Merkez bankasına itfa karşılığı olarak verilmesi yukarıki kanunla emredilen bir masrafa karşılık olmak üzere istenen bir tahsisattır.

1938/1939 malî senesi gelir bütçesi

1938 - 1939 malî devresinde imtiyaz hakkı mubayaa edilmiş olan bilûmum şirket hatları da dahil olmak üzere, Devlet demiryolları şebekesinin ortalama işletme uzunluğu 6 722 kilometreyi bulmuş olacaktır.

Şebekenin umum gelirini beher kilometreye isabet eden mikdar üzerinden mütalea ettiğimiz takdirde, iktisadî cihan buhranının memleketimizde büyük tesirlerini göstermeğe başladığı 1931 - 1932 senesi mebde ittihaz edilmek şartile kilometrelik varidatın aşağıdaki seyri takib ettiğini müşahede ederiz.

Malî sene	Beher kilometreye düşen vasatî gelir Türk lirası
1931 / 1932	4 473
1932 / 1933	3 555
1933 / 1934	3 835
1934 / 1935	4 325
1935 / 1936	3 933
1936 / 1937	4 810

Bu rakamların mütaleasından buhranın memleketimizde had bir şekilde cari olduğu 1932/1933 devresinde Devlet demiryolları varidatının birdenbire yüzde yirmi bir nisbetinde bir sukut kaydedtiği ve 1934 senesinden itibaren vaziyetini tedricen islâh ederek 1936/1937 devresinde azamî haddi mahsus bir derecede tecavüz ettiği müşahede olunur. İstidraden şunu da arz etmek icab eder ki, 1931/1932 senesinin azamî rakamı daha dar bir şebekede yüksek tarifelerle istihsal edildiği halde 1936/1937 senesinin bundan daha yüksek olan vasatî neticesi, nüfuz mntıkası iktisadî sahada henüz tam inkişafını bulmamış olan daha geniş bir şebekede, mühim tenzilâtı ihtiva eden yoleu ve eşya tarifeleri ile temin edilmiş bulunmaktadır.

Bu netice, Devlet demiryollarının halk ve ticaret ihtiyaçlarına uymak için almağa gayret ettiği tedbirler kadar memleketin ziraî, ticarî ve sınaî bünyesini kuvvetlendirmek için Devletin almakta olduğu isabetli tedbirler ile pek yakından alakalıdır.

Filhakika umumî buhran 1934 senesinden sonra her memleketin takib ettiği rejime ve iktisadî bünyesinin tarzı teşekkülüne göre derece, derece tesirlerini azaltmağa başlamış ve halen iktisadî faaliyet umumî salâh istikameti üzerinden seyrini takib etmekte bulunmuştur.

Nitekim millî ve beynelmilel mübadelenin seyrinde hassas bir miyar olarak nazarı itibara alınması mümkün bulunan beynelmilel demiryollar varidatına umumî bir nazar atfedilirse 1929/1930 devresinin umumî varidatı (100) müşîr rakamile ifade edildiği takdirde idhalât ve ihracat ticaretimizin münasebettar bulunduğu başlıca memleketlerde aşağıdaki neticeleri müşahede ederiz. (Rakamlar, beynelmilel demiryolları ittihadı bülteninin kânunuevvel 1937 nüshasından alınmıştır).

Memleket esamisi	1929 senesi umumî varidatını müşîr rakamları							
	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	
Almanya	100	85	72	55	55	62	97	74
Amerika birleşik Devletleri	100	84	67	51	49	52	55	64
Avusturya	100	96	79	69	65	63	63	63
Belçika	100	100	87	69	66	63	62	64
Fransa P. L. M.	100	100	89	77	73	70	64	65
İngiltere	100	95	87	79	79	82	83	86
İtalya	100	91	76	66	60	56	69	—
İsviçre	100	97	94	83	81	81	76	70
Bulgaristan	100	92	96	91	88	—	91	94
Romanya	100	98	85	73	72	74	74	82
Yugoslavya	100	99	89	74	73	74	75	77
Türkiye	100	95	103	84	101	146	147	194

Bu tabloda Türkiye Demiryolları için gösterilen rakamlarda şirket hatları mübayaâ edildikleri tarihlerden itibaren dahildir. Mukayesenin daha doğru olması için şirket hatlarını 1929 dan itibaren nazarı dikkate alırsak bu nisbetler:

100	95	100	82	94	106	102	132
-----	----	-----	----	----	-----	-----	-----

olacaktır.

İktisadî hareketlerin en sadık bir makedisi olan demiryol varidatının buhran senelerinde ne kadar sıkıntılı vaziyetlere düştüğü bu mukayeseli tablonun tedkikinden anlaşılacağı gibi umumî cihan istihsal ve mübadele hareketlerinin nisbî inkişafına rağmen alelümum demiryollarının 1929 senesinde kaydettikleri varidat rakamlarını henüz bulamadıkları da müşahade edilir. Devlet demiryolları bu rakamı % 32 nisbetinde aşmış bulunmaktadır. Türk demiryollarının uzunluğu 1929 senesine nazaran % 23 arttığı halde varidatın aynı sene varidatına nisbetle % 32 artmasını ancak memleketimizin umumî iktisadî ve içtimai inkişafının mesut bir ifadesi olarak arz etmek ve bunu müstakbel faaliyetimiz için kuvvetli bir ümid kaynağı telâkki yerinde bir mütalea olsa gerektir.

Tarifeler

Halk ve ticaret münasebetlerini kolaylatırmak, çoğaltmak ve süratlendirmek ve bu sayede memleketin içtimai ve iktisadî birliğini ve seviyesini tamamlamak ve yükseltmek için bir müddettenberi yoleu tarifelerinde başlanmış olan islahata aynı hız ve kuvvetle devam edilmektedir. 1937 - 1938 devresinde on beş kadar yeni yoleu tarifesi ihzar ve tatbik mevkiine vazedilmiştir.

Bunlar meyanında Ankara ve Haydarpaşaya, Aydın ve Avrupa hatları banliyö tarifelerini, Diyarbakır ve Divrik kısımları tarifelerini, Avrupa hattının yeni yoleu tarifelerini, Polatlı - Kırıkkale tenzilli tarifelerini, avculara mahsus tarifeyi, beynelmil grup tarifelerini, Edirne münasebetlerini kolaylaştırmak için Franco Hellenique şimendifer kumpanyasından temin olunan tenzilli (Enclâve) yoleu tarifelerini tenzilli ekspres tarifelerini yataklı vagonlardan temin olunan yeni tenzillâtli tarifeyi, muaddele emanet odaları tarifelerini ve Trabzon - İran transit tarifelerini kaydedebiliriz. Bu tarifelerde yapılan tenzillât yüzde otuz ile altmış arasında tahavvül etmektedir.

Eşya tarifelerine gelince; bu sahade da memleketin iktisadî ihtiyaçları, yakından takib edilerek yirmiden fazla tarife ihdas veya islah edilmiştir. Bunlar meyanında Avrupa hattına teşmil olunan mesajeri, su, sebze, hayvan yaş pancar tarifelerini, burçak, soya, aspir, maden, ağaç kömürü, bilümum inşaat malzemesi, fidan, manyezit, tenzilli tatili edevat, manevre, vezin, muşamba, techizat, palamar ve rıhtım tarifelerini kaydedebiliriz.

Bundan maada Avrupa hattımız İstanbulla merkezî ve şimalî Avrupa arasında doğru nakliyat imkânlarını hazırlamak için bilûmum taze ve kuru meyveler, sebzeler, kavun ve karpuz, yumurta, tütün, canlı ve taze ve tuzlu balık, palamut hülâsası ve grupaj eşyası hakkında Yunan ve Bulgar demiryolları ile doğru tenzilli yeni tarifeler tanzim edilerek meriyet mevkiine vazedilmiş ve bu tarifelere müteallik olmak üzere ayrıca yeniden hesap anlaşmaları aktedilmiş ve ihracat ticaretimize yeni ve ucuz yollar açabilmek için muhtelif Avrupa demiryolları idareleri ile temas ve müzakerelere girişilmiştir. Dahili ve hariçî eşya tarifelerinde de yapılmış olan tenzilât da kezalik yüzde yirmi ile altmış arasında temevvüç etmektedir.

1938 - 1939 devresi gelir tahminatı

Devlet demiryolları inşaatının seri bir hamle ile inkişaf etmesi hasebile yolcu ve eşya hareketlerinin mmtakalarına göre muhtelif nisbet ve imkânlar göstermesi zaruridir. Bu itibarla gelirin tahmininde mümkün olan sıhhat ve isabeti temin için hâsılat noktasından müsaîd ve gayri müsaîd devreleri ihtiva eden geniş bir devrenin nazarı dikkate alınması gerçî ihtyatlı bir usul olursa da bu suretle elde edilecek rakam memleketin hakikî inkişaf imkânlarını ve son senelerin müsbet neticelerini ifade edemeyecek derecede dünl olacağından umumî gelir hesabının tanziminde tercihan 1936 - 1937 devresinin umumî yekûnu ile 1937 - 1938 devresinin ilk altı aylık muvakkat neticelerinin gösterdiği inkişaf seyri nazarı dikkate alınmıştır.

Devlet demiryollarının 1932 - 1933 senesinden itibaren altışar aylık mukayeseli varidat hareketlerini gösteren (1) numaralı tablo merbuttur.

Fihakika limanlar hariç olmak üzere 1936 - 1937 devresinin ilk altı ayında 16 071 161 ve ikinci altı ayında 14 130 350 lira olmak üzere umumî hat varidatı 30 201 511 liraya baliğ olmuştur. Kilometre başına vasatî gelir 4 810 lira düşmektedir. 1937 - 1938 senesine gelince: ilk altı ayda alınan varidat 18 603 726 liraya baliğ olmuş ve ikinci altı ayda da 1935, 1936 ve 1937 devrelerinin vasatî seyri nazarı itibara alındığı takdirde 13 969 000 lira temin edilmesi memul bulunmuştur. Bu takdirde vasatî kilometre hasılatı 4 973 lira olacaktır.

1938 - 1939 devresinde Karabük Demir fabrikaları Malatya kombinası gibi büyük ve ağır sanayi tesisatının devam edeceği elde halen mevcud buğday stoklarından bakiyesinin demiryollarına munzam nakliye imkânları vereceği ve nihayet memleketin iktisadî inkişafında şükranla kaydedilen terakkinin emniyetle devam edeceği kanaatlarından mülhem olarak son iki senenin yüksek vasatileri göz önünde tutulmuş ve umumî vasatî kilometre geliri 5 080 lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu suretle liman rıhtım ve iskeleler varidatı hariç olmak üzere umumî nakliyat gelir rakkamı 34 149 200 ayrıca liman hizmetleri mukabili olan 800,000 ve Trabzon - İran transit yolunun işletmesinden memul bulunan 100,000 lira hesaba katıldığı takdirde Devlet demiryollarının 1938 - 1939 senesi muhammen umumî varidatı 35 049 200 lira olacaktır.

Umumî varidatın tahlili

Yolcu nakliyat varidatı

Halkın tediye kabiliyeti göz önünde tutularak yolcu tarifelerinde yapılmasına devam olunan ıslahat, ucuzluk ve yolculara gösterilen kolaylıkla sayesinde yolcu nakliyatı ve bundan elde edilen varidat devamlı bir artış kaydetmektedir.

Esas itibarile 1932 ve 1933 senelerine nazaran bariz bir fazlalık gösteren 1934 devresi mebdede te-lâkki edildiği takdirde altışar aylık (3) numaralı yolcu sayı ve varidatı mukayeseli tablosunun

tedkikından da anlaşılacağı üzere 1937 devresinin ilk altı ayında taşınmış olan yolcu adedi 1934 senesinin rakamlarına göre yüzde altmışı tecavüz etmekte ve aynı devrenin yolcu varidatı ise yüzde elliyi geçen bir fazlalık kaydetmektedir.

Yolcu nakliyatının gösterdiği ve yukarıki tablonun temin ettiği inkişaf kabiliyeti nazarı dikkate alınarak umum yolcu hasılatı 1938 -.1939 devresi için 10 500 000 lira olarak tesbit edilmiştir..

Yolcu ağırlığı

Yolcu ağırlığı varidatı yolcu nakliyatının seyir ve temevvüçlerine bağlı bulunan ve iş hacmi ve işletme gelirinde mevki itibarile belli başlı ehemmiyeti haiz olmıyan bir trafiktir.

Yolcu nakliyatlarında fazlalık temin eden seyahatlerin pek mühim bir kısmı halk ticaret gidiş - dönüş biletleri ve diğer tenzilli tarifelerden istifade ederek seyahat eden yolcular teşkil etmektedir. Bu seyahatler ekseriyetle kısa bir müddete inhisar ettiği için yolcular beraberlerinde ücrete tâbi bağıaj taşımamaktadırlar. Bundan başka evvelce yolcu ağırlığı tarifesiyle nakledilen nümune-lik eşya tedricen daha çok müsaid bulunan mesajeri tarifesine intikal etmekte bulunduğundan yolcu adedinin inkişafına rağmen bu madde için geçen seneye nazaran 60 000 lira fazlasile 250 000 liralık varidat tahmin edilmiştir.

Mesajeri

1937 / 1938 malî devresinin ilk altı ayında kaydedilmiş olan mesajeri nakliyat varidatı 317 000 liradır. Nakliyatın mühim bir kısmı meedilecek netice bu mahsullerin bereketine bağlı yve ve sebze sevkiyatına tealluük ettiğinden elde olmakla beraber mesajeri tarifesinin sadeliği ve ucuzluğu hesabıle halk küçük parça nakliyatında bu tarza rağbet gösterdiğinden mesajeri nakliyatı geçen seneye nazaran 188 250 lira ilâvesile 650 000 lira olarak tesbit edilmiştir.

Seyriseri

İçinde bulunduğumuz senenin ilk altı ayı zarfında seyriseri nakliyatının tentin ettiği varidat 894 130 liradır.

Bu nakliyatın mühim bir kısmı yaş sebze ve meyve, kesilmiş et, kümes ve av hayvanları, süt, yoğurt, krema, buz, balık ve deniz mahsulâtı ile kanatlı hayvanlar ve küçük ve büyük baş canlı hayvanlar ve ayrıca bir kısım askerî nakliyatıdır. Bu maddelere müteallik tarifelerde yüksek nisbette tenzilât yapılmış olduğundan nakliyat muntazaman terakki etmektedir. Bu itibarla seyriseri nakliyatının ikineci altı aylık devre aynı inkişaf hareketini takib edeceği umulduğundan muhammen varidat 1 500 000 lira olarak tesbit edilmiştir.

Seyrihafif nakliyat varidatı

Seyrihafif nakliyat, umumî mübadele hareketlerinin ifadesi olmak itibarile her yerde demiryolları varidatının en esaslı unsurunu teşkil etmektedir. Devlet demiryollarının 1931 senesinden itibaren seyrihafif olarak taşıdığı eşya tonajı, bunlara isabet eden tonkilometre ve hasılat umum yekûnu ile millî istihsal ve ticaretimizin büyük mübadele mevzuunu teşkil eden başlıca maddelerden 1936 ve 1937 devrelerinin ilk altı ayında taşınan mikdarlar ve bunların hasılatı (4) ve (5) numaralı tablolarda mukayeseli bir surette gösterilmiştir.

(4) numaralı tablonun tedkikinden nakliyat mikdarı ile buna mütenazıran tonkilometre ve varidatının muntazaman arttığı müşahede edilir. Artış nisbeti yüzde otuz altıdır.

(5) numaralı altı aylık mukayeseli tablonun mütaleasından nakliyat mikdarlarının 1937 senesinde bir evvelki seneye nazaran yüzde sekiz ve varidatın da aynı seyri takib ederek yüzde on derecesinde çoğaldığı müşahede edilir.

Çoğalma kaydeden başlıca maddeler zahire, un ve keptaze meyva ve sebze, portakal, şeker, bira, yün, tiftik, inşaat malzemesi, maden cevheri, canlı hayvanlar ve (diğer maddeler) unvanı altında toplanmış olan muhtelif sevkiyatıdır.

Nakliyatında tenezzül kaydedilen maddeler ise başlıcaları şeker pancarı, ham pamuk, palamut, odun kömürü ve Avrupa hattında kezalik şeker pancarı ve hububatıdır.

Umumiyet itibarile 1937 devresinin ilk altı ayında geçen senenin mütenazır altı ayına nazaran eşya nakliyatının sıkketinde 128 493 ton ve haslatında 1 332 904 lira fazlalık kaydedilmiştir. Altı aylık varidatın seyrine göre seyri hafif eşya nakliyat varidatının sene nihayetinde 20 100 000 liraya yaklaşacağı ümid edildiğinden bu mikdar 1938/1939 devresi için de aynen kabul edilmiştir.

Muhtelif gelir

Muhtelif gelir, eşyanın istasyonlarda vagonlara yükletilmesi, boşaltılması, tartılması, açık arazi veya mağazalara malların iddihar edilmesi, muşamba kiralanması gibi hizmetler mukabilinde alınan ücretlerden tereküb eder. Gerçi çift kapılı vagonlar için alınmakta olan iç kapak ücreti tamamen ilga edilmiş vezin, muşamba ve tehzizat ücretleri yarı yarıya indirilmiş ve İzmir limanında tahmil ve tahliye ücretleri geniş bir nisbette tahfif edilmiş isede trafik fazlasının bu noksanları telâfi edeceği umulmaktadır. 1937 senesinin ilk altı ayında muhtelif gelir mikdarı 533 462 lirayı bulmuş ve sene nihayetinde 1 149 200 lira tahakkuk edeceği tahmin edilmiş olduğundan kezalik bu mikdar 1938 - 1939 devresi için aynen kabul edilmiştir.

Liman ve iskeleler varidatı

1937 - 1938 devresinin ilk altı ayı zarfında Haydapaşa limanında tahmil ve tahliye, palamar, rıhtım, silo ve mağaza ücretleri olmak üzere kaydedilen varidat 378 075 liradır.

Bu limanın varidatında müşahede edilen temevvüçler hububat nakliyatının kesafetine bağlı bulunmakta ve mahsulün bereketine göre 450 bin ile 750 bin lira arasında temevvüç etmektedir.

Son senelerde inşaat veya mübayaası ikmal edilen hatlarla orta Anadolunun İzmir, Samsun, Mersin ve Zonguldak gibi ihracata veya idhalâta daha elverişli limanlara daha kısa bir yoldan bağlanmış bulunması Haydarpaşa limanı varidatının trafiğinin inkişafı nisbetinde artmasına bittabi imkân bırakmamıştır.

Bununla beraber bu liman halâ Türkiyenin idhalât ve ihracat ticaretinde mühim bir tevzi merkezi olan İstanbul sevkiyatından istifade ettiği cihetle palamar ücretile ihracat maddeleri lehine rıhtım ücretlerinde yapılmış yüzde elli tenzilâta rağmen 1938 - 1939 devresi için liman varidatının seyrinde yüksek bir vasatı olan 600 000 lira varidat tahmin edilmiştir.

Derince limanı

Derince limanı maden kömürü, maden cevheri, inşaat malzemesi ve hububat gibi ağır maddelerin Anadoluya veya Anadoludan harice sevkinde hizmeti dokunan bir limandır.

Bulduğumuz senenin ilk altı ayında 123 485 lira varidat temin eylemiştir. Ancak Zonguldak kömür havzasının Filyos tarikile iç Anadoluya bağlanmış olması ve krom ihracatında Guleman madenlerinin daha faal bir rol oynamaya namzed bulunması hasebile bu liman için 1938 - 1939 devresine 150 000 lira varidat tahminile iktifa edilmiştir.

Diğer iskeleler varidatı

Devlet demiryolları Haydarpaşa ve Derince'den maada İzmit, Sapanca, Filyos, Samsun, Mersin ve İzmirde mütefavit ehemmiyette iskelelere sahip bulunmaktadır. Bunlardan en ehemmiyetlisi Alsancak

iskelesidir. İskele tarifelerinin hemen hepsinde mühim bir nisbette tenzil edilmiş olduğundan 1938 - 1939 muhammen vardatı 50 000 lira olarak tesbit edilmiştir.

Trabzon - İran transit yolu varidatı

Memleket iktisadiyatında mühim faydalar temini memul bulunan İran transit nakliyatının tanzimi ve ifası kanunu mahsusla Devlet demiryollarımıza tevdi buyurulmuş ve bu maksatla kurulmuş nakliye teşkilâtı 1 Temmuz 1937 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır. Nakliyat şimdilik memleket dahilinde İran hududuna kadar ifa edilmekte ve aktedilmiş bulunan anlaşmaların tatbikine müteallik merasim her iki tarafça tekemmül ettirildikten sonra nakil vasıtalarımızın hudut aşırı nakliyata faal bir surette geçmesi tabii bulunmaktadır. Tatbik edilen tenzilli ücretler sayesinde hizmetimiz memleket dahilinde şayanı dikkat bir rağbet görmüş olmakla beraber faaliyetinin henüz ilk tecrübe devrelerini yaşayan bu servise 1938 / 1939 devresi için 100 000 liralık bir varidat tahmin edilmiştir.

İnşaat ve faaliyet sahası her sene bariz inkişaf arzeden Türk Devlet demiryollarının varidat tahminatını alâkalandıran mücmel izahat yukarıda sırası ile arzedilmiştir. Varidat rakamlarını bağlamadan evvel Türk Cümhuriyet Hükûmetinin muhtelif tarihlerde muhtelif şirketlerden imtiyaz hakkını mubayaa ettiği Mudanya, Samsun - Sahil, İzmir - Kasaba ve Temdidi, Aydın ve Şark demiryollarının 1932 devresinden itibaren 1936 sonuna kadar temin ettikleri varidatı mukayeseli bir surette arz etmeği faydalı gördük.

6, 7, 8, 9 ve 10 numaraları taşıyan bu tabloların tedkikinden mubayaa taksitlerinin tediyeye vebesi Devlet demiryollarına tevdi edilmiş olan bu hatlarbizzarure umumî iktisadî temevvüçlere tâbi olmakla beraber mubayaa tarihlerinden sonra tatbik edilmiş müsaid ücret ve nakil şartlarına rağmen işletme varidatlarının muntazaman ve emin bir artış kabiliyet ve istidadı gösterdiği müşahede edilmektedir.

Fasıl 3 : Sıhhiye tevkifatı :

1937 malî yılı bütçesinde sıhhiye varidatı her ne kadar 220 000 lira olarak tesbit edilmişse de bu mikdarın sene sonunda 253 000 lirayı bulacağı yapılan hesabat neticesinde tahakkuk etmiştir. Gerek bu ve gerekse kadro tezyidleri nazarı dikkate alınarak 1938 malî yılı için bu fasıldan 260 000 liralık bir varidat yapılacağı tahmin edilmiştir.

Fasıl 4 : Mütenevvi hasılat :

Bu fasıl varidatının 2 nci maddesi geçen seneye nazaran 2 500 lira fazlasıyla tahmin edilmiştir.

Eskişehir aile pansiyonu teşkilâtına ilâveten Konyada bir pansiyon teşkili düşünüldüğü ve bu maksadla geçen sene masraf bütçemizin 5 nci faslının 3 ncü maddesine mevzu tahsisatın bir misline çıkarıldığı yukarıda bu madde tahsisatı için yazılan esbabı mucibe bertafsil arzedilmiştir.

Konyada ikinci bir pansiyon teşkili teklif edilmesinden bu madde tahminatı da bir misli arttırılmıştır.

Yine bu fasıl üçüncü maddesinde, çıraklardan alınacak pansiyon ücretleri de yukarıda alâkadar masraf maddesinde izah edildiği şekilde pansiyon kadrosunun tevsüile çırak adedinin arttırılmasından mütevellid olub madde tahminatı da 7 700 lira arttırılmıştır.

Fasıl 6 : İşletmeye devredilen hatlardaki noksanların ikmali masrafı olarak Nafia vekâletinden alınan meblâğ .

Bu fasılda bulunan 350 000 liralık bir varidat Nafia vekâleti bütçesinden işletmeye devredilen hatlardaki noksanların ikmali masrafı olarak alınmakta ve bu nam altında yapılacak masrafları karşılamak üzere masraf bütçemize ayrı bir fasıl olarak konmakta olduğu gibi diğer taraftan da aynı varidat bütçemize alınmaktadır.

[1] NUMARALI TABLO

Beş senelik işletme gelirinin ilk ve son altı aylık devrelerini gösterir cetveldir

Not : Satın alınan şirket hatlarının evvelki senelere aid gelirleri de dahil edilmiştir.

1932 / 1933 senesi

	İlk altı aylık	Son altı aylık	Yekûn
Yolcu	3 263 604	2 558 809	5 822 413
Bagaj	95 642	63 336	158 978
Mesajeri	185 485	155 681	341 166
Seyri hafif	6 583 864	4 453 811	11 037 675
Seyri seri	334 447	274 464	608 911
Muhtelif	221 080	219 270	440 350
Haydarpaşa limanı	349 035	231 141	580 176
Derince »	31 453	58 688	90 141
Yekûn	11 064 610	8 015 200	19 079 810

1933 / 1934 senesi

	İlk altı aylık	Son altı aylık	Yekûn
Yolcu	3 231 391	2 669 606	5 900 997
Bagaj	97 572	67 587	165 159
Mesajeri	200 929	178 365	379 294
Seyri seri	442 023	325 283	767 306
Seyri hafif	7 122 240	6 386 867	13 509 107
Muhtelif	253 113	227 783	480 896
Haydarpaşa limanı	279 582	301 074	580 656
Derince »	94 921	54 637	149 558
Yekûn	11 721 771	10 211 202	21 932 973

1934 / 1935 senesi

	İlk altı aylık	Son altı aylık	Yekûn
Yolcu	3 541 409	2 984 420	6 525 829
Bagaj	91 235	70 940	162 175
Mesajeri	210 283	182 118	392 401
Seyri seri	547 070	348 527	895 597
Seyri hafif	9 742 307	6 115 066	15 857 373
Muhtelif	394 244	315 679	709 923
Haydarpaşa limanı	459 350	306 827	766 177
Derince »	82 837	98 051	180 888
Yekûn	15 068 735	10 421 628	25 490 363

1935 / 1936 senesi

	<u>İlk altı aylık</u>	<u>Son altı aylık</u>	<u>Yekûn</u>
Yolcu	4 236 464	3 201 232	7 437 696
Bagaj	93 976	74 649	168 625
Mesajeri	224 616	214 606	439 222
Seyri seri	517 563	413 950	931 513
Seyri hafif	8 603 386	5 087 559	13 690 945
Muhtelif	335 298	277 471	612 769
Haydarpaşa limanı	238 746	236 698	475 444
Derince »	110 479	71 205	181 684
Yekûn	<u>14 360 528</u>	<u>9 577 370</u>	<u>23 937 898</u>

1936 / 1937 senesi

	<u>İlk altı aylık</u>	<u>Son altı aylık</u>	<u>Yekûn</u>
Yolcu	4 663 998	3 980 003	8 644 001
Bagaj	105 014	87 493	192 507
Mesajeri	304 868	298 223	603 091
Seyri seri	725 572	523 703	1 249 275
Seyri hafif	9 825 983	8 780 828	18 606 811
Muhtelif	445 726	460 100	905 826
Haydarpaşa limanı	334 875	340 494	675 369
Derince »	92 787	77 489	170 276
Yekûn	<u>16 498 823</u>	<u>14 548 333</u>	<u>31 047 156</u>

1937 / 1938 senesi

	<u>İlk altı aylık</u>
Yolcu	5 395 982
Bagaj	141 863
Mesajeri	317 046
Seyri seri	894 130
Seyri hafif	11 321 243
Muhtelif	533 462
Haydarpaşa limanı	378 075
Derince »	123 485
Yekûn	<u>19 105 286</u>

[2] numaralı tablo

Ana hat ve banliyölerde beş senelik yolcu sayı ve gelirleri

Banliyölerde

	Yolcu sayısı	Hasılat (lira)
1932/1933	8 485 816	710 220
1933/1934	7 850 939	604 233
1934/1935	8 555 942	581 211
1935/1936	9 306 113	630 807
1936/1937	9 559 858	651 447
1937 (altı aylık)	6 684 210	421 272

Ana hatta

	Yolcu sayısı	Yolcu kilometresi	Hasılat (lira)
1932/1933	2 652 821	348 589 134	5 112 195
1933/1934	2 836 567	393 050 989	5 296 764
1934/1935	3 949 428	523 925 310	5 944 618
1935/1936	5 570 454	611 952 367	6 806 890
1936/1937	6 832 765	753 597 081	7 992 554
1937 (6 aylık)	4 185 726	501 031 402	4 974 711

[3] NUMARALI TABLO

Son dört senenin ilk altı aylık devreleri içinde bütün şebekede taşınan yolcuların sayı ve gelirlerini tarifeleri itibarile gösterir cetveldir.

	Yolcu sayısı				Yolcu geliri (lira)			
	1934	1935	1936	1937	1934	1935	1936	1937
Banliyö katarlarile	4 589 765	5 042 718	4 941 931	6 684 210	339 086	367 650	382 739	412 272
Ana hatta umumî tarife ve mıntaka tarifelerile	1 094 496	1 164 807	1 451 027	1 880 743	1 482 903	1 257 961	1 430 118	1 685 573
Halk ticaret biletlerle	29 451	76 011	99 276	119 652	186 046	544 603	561 085	668 896
Gidiş - dönüş biletlerle	61 698	68 432	72 370	76 836	370 412	421 365	430 485	473 419
Aile biletlerle	—	27 958	25 598	29 894	—	83 479	87 165	111 109
Diğer tenzilli biletlerle	302 185	702 506	989 857	993 347	284 084	443 410	666 683	731 287
Askerî biletlerle	215 441	205 529	225 042	321 297	441 947	453 296	495 231	681 119
Gezinti katarlarile	110 151	174 317	91 932	106 998	75 199	62 818	36 881	42 185
Avrupa hattında umumî ve tenzilli tarifelerle	112 569	157 624	155 714	213 315	286 651	302 142	321 484	304 064
Samsun - Sahil hattı	75 669	151 090	231 386	294 399	16 692	24 724	32 619	43 449
Mudanya - Bursa hattı	24 509	93 844	109 186	128 692	7 302	14 734	17 769	21 450
Erzurum hattı	3 134	9 243	12 185	20 553	5 635	9 921	10 885	14 988
Katarlardan alınan munzam ücretler					45 475	94 636	178 654	197 172
Yekûn	986 698 01	1 099 907 8	1 260 728 2	1 690 619 9	3 541 432	3 980 739	4 631 798	5 395 983

(S. Sayısı : 182)

39

[4] NUMARALI TABLO

Devlet demiryollarında seyriseri ve seyrihafif ile taşınan eşyanın ton, tonkilometre ve hasılat

	Ton	Tonkilometre	Hasılat (lira)
1932/1933	1 794 655	398 309 086	11 646 584
1933/1934	2 281 340	476 031 176	14 276 411
1934/1935	2 638 123	651 011 546	16 752 971
1935/1936	2 491 475	588 570 545	14 614 626
1936/1937	3 017 864	816 733 552	19 856 086
1937 (ilk altı ay)	1 829 477	445 848 390	12 181 650

[5] NUMARALI TABLO

1937 ve 1936 senelerinin ilk altı aylık devreleri içinde yapılan seyri seri ve seyri hafif eşya nakliyatının tonaj ve gelirini gösterir cetveldir.

Eşyanın cinsi	Ton			Hasılat (Lira-olarak)		
	1937	1936	Farkı	1937	1936	Farkı
Zahireler	301 674	236 332	65 312 +	2 533 533	2 067 165	466 368 +
Yağlı taneler	12 522	15 540	3 024 —	21 073	38 529	17 456 —
Un ve kepek	29 605	27 000	2 605 +	169 702	148 734	20 968 +
Taze sebze ve meyva	25 828	25 259	569 +	229 644	211 259	18 385 +
Portakal	2 332	1 140	1 192 +	20 089	13 103	6 986 +
Şeker pancarı	229 787	260 066	30 279 —	371 653	441 064	69 411 —
Şeker	21 804	16 679	5 125 +	214 358	191 914	22 444 +
Bira	557	359	198 +	8 571	5 364	3 207 +
Tuz	17 376	18 464	1 088 —	101 196	101 992	796 —
Ham pamuk	6 283	13 689	7 406 —	51 375	83 894	32 519 —
Yün yapağı ve tiftik	6 095	4 981	1 114 +	126 702	89 336	37 456 +
Meyan kökü	11 304	13 220	1 916 —	54 849	60 407	5 558 —
Palamut	11 934	18 168	6 234 —	63 058	96 952	33 894 —
Çimento ve kireç	49 153	41 727	7 426 +	432 380	334 298	98 082 +
Tuğla ve kiremit	15 232	16 267	1 065 —	47 122	44 200	2 922 +
Maden cevheri	85 496	51 245	33 553 +	563 273	266 284	296 989 +
Maden kömürü ve kok	99 678	75 672	24 006 +	316 455	263 287	53 168 +
Odun ve kömürü	15 598	17 367	1 769 —	77 026	94 307	17 281 —
Petrol ve emsali	10 440	10 834	394 —	192 507	177 505	15 002 +
Diğer maddeler	663 693	580 565	83 128 +	5 044 121	4 459 395	584 726 +
Avrupa hattı nakliyatı	164 053	210 033	45 980 —	500 111	575 865	75 754 —
Mudanya » »	26 044	25 077	967 +	26 517	25 758	759 +
Samsun » »	7 344	6 704	640 +	6 256	8 012	1 756 —
Erzurum » »	15 645	13 832	1 813 +	94 151	59 901	34 250 +
Sair hasılat	—	—	—	397 472	461 833	64 361 —
Davar ve sığır (Vagon)	2 971	2 840	131 +	112 381	122 403	10 022 —
Yekûn	1 829 477	1 700 984	128 493 +	11 775 665	10 442 761	1 332 904 +

[6] NUMARALI TABLO

Mudanya - Bursa hattı beş senelik işletme geliri

	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937
Yolcu	14 424	11 630	10 870	20 971	23 959
Bagaj	840	565	379	660	560
Seyri seri	2 451	1 876	2 007	3 207	384
Seyri hafif	61 331	59 308	38 967	36 867	49 480
Muhtelif hasılat	16 515	16 500	11 236	1 505	3 194
Yekûn	95 561	89 879	63 459	63 210	77 577

[7] NUMARALI TABLO

Samsun - Sahil hattı beş senelik işletme geliri

	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937
Yolcu	38 365	31 457	36 433	48 894	66 613
Bagaj	—	233	1 092	2 782	1 795
Seyriseri	1 029	498	372	362	952
Seyrihafif	34 907	25 064	18 310	17 597	15 347
Muhtelif hasılat	5 382	3 882	4 686	3 837	4 278
Yekûn	79 683	61 134	60 893	73 472	88 985

[8] NUMARALI TABLO

İzmir - Kasaba ve temdidî hattı beş senelik işletme geliri

	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937
Yolcu	631 832	542 036	656 843	833 468	968 670
Bagaj	8 252	6 747	14 734	14 050	15 329
Mesajeri	—	26 447	29 876	31 857	43 744
Seyri seri	87 686	46 380	95 719	113 899	154 060
Seyri hafif	1 556 317	1 757 152	1 886 307	1 328 980	1 806 222
Muhtelif	13 711	16 230	100 231	66 663	98 553
Yekûn	2 297 798	2 394 992	2 783 710	2 388 917	3 086 578

[9] NUMARALI TABLO

Aydın hattı beş senelik işletme geliri

	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937
Yolcu	482 262	413 534	403 876	517 548	716 475
Bagaj	—	—	—	7 832	11 798
Mesajeri	—	—	—	—	36 759
Seyriseri	34 055	22 818	18 001	29 356	77 732
Seyrihafif	1 762 517	1 740 274	2 009 065	1 393 687	1 494 922
Muhtelif	20 442	2 070	435	86 953	197 112
Yekûn	2 299 276	2 178 696	2 431 377	2 035 376	2 534 798

[10] NUMARALI TABLO

Avrupa hattı beş senelik işletme geliri

	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937
Yolcu	819 207	755 905	816 944	865 986	868 803
Bagaj	14 119	13 457	15 168	14 354	13 979
Mesajeri	—	—	—	—	—
Seyri seri	36 554	32 094	51 544	42 758	36 725
Seyri hafif	1 079 244	1 611 393	879 383	1 400 828	993 400
Muhtelif	—	—	—	—	—
Yekûn	1 949 124	2 412 849	1 763 039	2 323 926	1 912 907

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 113
Esas No. 1/939

11 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı bütçe kanunu lâyihası hakkında olup Başvekâletin 1 mart 1938 tarih ve 6/742 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası idarenin umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Mezkûr idarenin 1938 malî yılı bütçesi; geçen yılınkinden 5 918 550 lira fazlasile 35 789 400 lira olarak tesbit edilmiştir.

Varidat cetvelinin tedkikinden anlaşılacağı veçhile idarenin 1938 geliri; geçen yıla nazaran 6 093 150 lira fazla olarak tahmin edilmiştir. Ancak Trabzon - İran hududu transit yolunun aynı yıl içinde 174 600 lira kadar bir ziyan vereceği anlaşıldığından bu rakam yukarıki kârdan indirilerek bütçe ona göre tanzim edilmiştir.

Devlet demiryollarının diğer gelir membalarında sevindirici bir artış vardır.

Yeni bütçede masraf cetvelinden anlaşılacağı veçhile bu yıl mühim zamlar görmek suretile kabul edilen fasıl ve maddeler sırasile ve mucib sebeplerile aşağıda gösterilmiştir :

Birinci fasıl - Yapılan zam 1 260 110 liradır. Zammın sebepleri :

- 1 — Bu sene işletmeye yüzlerce kilometrelik yeni hatlar devredilecektir.
- 2 — İş kanununun tatbiki dolayısıyla katar personelinde çalışma saatleri epi indirilmiştir.
- 3 — Trafik geçen yıl olduğu gibi bu yıl da mühim bir artma gösterecektir. Binaenaleyh; daimî memurlar ve müstahdmler kadrosuna yeniden binden fazla memur almak zarureti vardır. Muvakkat memur ve müstahdemler için de vaziyet aynidir.

4 — Diğer taraftan mevcut kanunlarına göre memurların bu yılki kademe ve terfi zamları da bu fasıl tahsisatının artmasına âmil olmuştur.

3, 4 ve 5 nci fasıllardaki zamlar da yukarıki sebepler dolayısıyla yapılmıştır. Ancak, şimdiye kadar memur ve müstahdemler elbise bedeline yüzde elli derecesinde bir yardım yapılageldiğine göre Bütçe encümeni yardımı eskisi gibi aynı nisbetde tutarak beşinci fasılın birinci maddesini 100 000 lira olarak kabul etmiş ve idarenin yardımı yüzde yüze çıkarması için ilâve eylediği yüz bin lirayı çıkarmıştır. Memur ve müstahdemler elbisesini yüzde yüz temin eylemek hususunda Encümen ve idare mutabık ise de Encümen bu cihetin bir kanunla ve vâzih bir şekilde temin edilmesini muvafık görmüştür.

Yeni hatlar dolayısıyla açılacak istasyonların mefruşatı, demirbaş eşyasile vagonlar için mühim miktarda muşamba alınacağından altıncı faslın ikinci maddesine 80 400 lira, trafik arttığından aynı faslın altıncı maddesine kilometre tazminatı için 77 080 liralık zamlar yapılmıştır.

11 nci madde yeni konulmuştur. Makinistleri tasarrufa alıştırmak maksadile açılan bu maddeye 30 000 lira konmuştur. İdare bundan iyi neticeler elde edeceği kanaatindedir.

Kanununa tevfikan yine yeni açılan 12 nci maddeye de 84 000 lira konmuştur. 13 ncü madde İcra Vekilleri Heyeti kararile tesis edilmiştir. Ehemmiyetine binaen bu meselenin dikkatle takibi, gelecek yıllarda daha geniş tedbir ve tertiblerin alınması temenni olunur.

7 nci faslın birinci maddesine 586 590 lira zammedilmiştir. Trafiğin artması, istasyonların çoğalması, kömür ile diğer teshin ve tenvir malzemesinin de istihlâkinin artmasını mucib olacağından bu zam tabii olarak görülmüştür.

Yalnız bu fasıl tedkik edilirken Devlet demiryolları idaresinin geçen seneki stokunu temin için maalesef hariçten kömür almak zaruretinde kaldığı görülmüştür. Hükûmetçe satın alınan şirketin ihmali neticesi olarak izah olunan bu halin artık kömür madenleri işletmesi Hükûmete geçtikten sonra bir daha tekerrür edemeyeceği muhakkaktır.

Alâkadar makamlarımızın, Devlet demiryolları kömür ihtiyacının gittikçe arttığını ve önümüzdeki yılda bu idarenin senelik ihtiyacı 300 000 tonu geçeceğini ve binaenaleyh stok miktarının da o nisbette artacağını düşünerek ona göre tedbirli hareket edeceklerini ümid ederiz.

İkinci maddeye yapılan 822 760 liralık zammın da sebepleri bedihidir. Bu yıl zarfında 185 kadar makinenin büyük tamiri yapılacağı gibi binden fazla yolcu ve yük vagonları da büyük ve küçük tamir görecektir.

Beşinci maddeye 45 000 lira fazla konmuştur. Bir çok istasyonlardaki hangarların zemini topraktır. Bunlardan bazıları kısmen tevsi edilecek ve betonla döşenecektir.

Dokuzuncu maddeye 135 000 liralık zam, geçen sene trafikte görülen ve bu sene de devamı tahmin edilen artış nazarı itibare alınarak yapılmıştır.

10, 11 nci maddelerin tahsisatı; bu faslın üçüncü maddesinden alınarak bu iki yeni maddede gösterilmiştir. Yalnız; hatların daha iyi ve geniş bir mikyasta ağaçlandırılması maksadile fidanlık teşkilâtına bir başmüfettişlik verilmiştir.

8 nci faslın altıncı maddesinde 42 300 liralık bir fazlalık vardır. İdare bu sene Avrupa teknik okullarında tahsillerinitamamladıktan sonra yine idarede vazife almak şartile ecnebi memleketlerine talebe göndermiştir. Bu fazlalık o talebenin ücret, masraf ve yol harcırahları için konmuştur.

14 ncü fasılda, Sivas cer atelyesi için ısmarlanan tezgâhlar ve sair tesisat masrafları için de kanunu mahsusuna tevfikân fazla olarak 1 000 000 lira konmuştur.

15 nci faslın birinci maddesine 7740, ikinci maddesine de 19 579 lira fazla olarak konmuştur. Trabzon - İran hududu transit yolunun bazı mahallerinde misafirhane ve garaj tesisi zarurî görülmektedir. Diğer taraftan bu yıla kadar Erzurum 10 neu işletme müdürlüğü tarafından idare olunan bu teşekkülün müstakil bir işletme müdürlüğü tarafından idaresi daha muvafık görüldüğünden kadrosu tevsi edilmiştir.

Trabzon - İran hududu transit yolu üzerindeki Kop ve Zigana dağları geçidlerinde kar siperlikleri yapılmadığı takdirde kışın münakalâtın durması tabii bulunduğundan bu cihetin de Hükümetçe nazarı itibare alınması temenni olunur.

16 ncı fasla 1 900 000 lira konmuştur. Bu para, kanunları icabı bu sene verilmesi iktiza eden taksitler mukabili olarak konmuştur.

Yeni tesis edilen 19 neu fasla da 50 000 lira konmuştur. İdare istasyonlarda bulunan büfe, gazino ve misafirhanelerin daha muntazam bir şekilde işletilmesi maksadile bu faslı açmıştır. Ankara garındaki büfe ve gazinoyu önümüzdeki yılda kendi idare edecektir. Bu maksad için şimdilik bu fasla 50 000 liralık mütedavil bir sermaye verilmiştir.

Diğer masraf tertiblerinin bazılarında ufak tefek zamlar görülmektedir. Bu zamlar dahi yeni yıl faaliyetindeki inkişafın doğurduğu sebeplerin tabii birer neticesi olarak görülmüştür.

Bu suretle masraf cetveli bir iki tadil ile ve yekûnda yalnız 50 000 lira noksan bir farkla kabul edilmiştir.

Devlet demiryolları bütçe lâyihasının beşinci maddesinde okunacağı veçhile bütçeden hariç olmak üzere idarenin fevkalâde masrafları için umum müdürlüğe 8 360 000 liraya kadar taahhüde girmek salâhiyeti verilmiştir.

Bu mikdar para için gösterilen karşılık aynı maddede zikredilmiştir.

Bu paranın 611 000 lirası Ankara garının ikmaline aittir. Evvelce verilen tahsisat ile her ne kadar gar tamamlanmış ise de, gar markizlerini, yer altı geçidlerini, umumî helâ, gazino bahçesi gibi daha bazı inşaat ve tesisatın ikmaline zarurî bulunduğundan bu yıl içinde bu mikdar tahsisat tesbit edilmiştir.

Umumî idarenin hâlâ çalışmakta bulunduğu bina, esas itibarile ikametgâh olarak yapıldığından bu bina içinde rasyonel bir tarzda çalışmak imkânı olmadığı gibi bina darlığından umumî idarenin bir çok şubeleri de dışarıda çalışmak zaruretinde kalıyor.

Günden güne inkişaf eden ve yakın bir atide memleketimizin her tarafını kuşatacak olan demiryollarımıza lâyük ve bütün ihtiyaçlara cevap verecek modern ve rasyonel bir umumî idare binasının yeniden inşası muhakkak bir zaruret ola-

rak kabul edildiğinden bu maksad için de maddede 1 000 000 liraya kadar taahhüd salâhiyeti verilmiştir.

Sivas atelyesinin inşaatının ikmalî için de 1 365 000 liralık taahhüd salâhiyeti verilmiştir. 1 647 000 lirası Karaköy - Eskişehir arasındaki hattın teçdidî için sarfiyatta bulunmak salâhiyeti verilmiştir. İdarenin daha mühim bir kısım hatların teçdidine lüzum görmekte bulunduğunu ve bu maksadlar için ileriki seneler bütçelerinde de mühim miktarda sarfiyatta bulunmak zaruretine karşı karşıya bulunduğumuzu kaydetmek icab eder.

İdareye tamamlayıcı tesisat namı altında; muhtelif istasyonların ve hangarlarının tevsiî, ikmal ve inşası ve bunlara müteallik bazı makinelerin mubayaası, yol atelyesinin tevsiî, Eskişehirde bir çırak mektebinin inşası, bazı depoların yeniden yapılması gibi mühim işlerin başarılmaları maksadile bu madde ile 2 815 000 liralık salâhiyet verilmiştir. Matlub neticeye varmak için ileriki seneler bütçelerinde de yeniden ve mühim miktarda salâhiyetlerin verilmesi lâzımgüleceği tabiidir.

1937 malî yılının kapanmak üzere bulunduğu şu sırada; tahakkuk eden varidatına göre nihaî olarak Encümeninizde Devlet demiryollarının kabul edilen bu bütçesinin hakikî esaslara istinad ettiğini söyleyebiliriz.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Burdur <i>M. Şeref Özkan</i>	R. V. Isparta <i>Mükerrem Ünsal</i>	Bu M. M. Gümüşane <i>D. Sakarya</i>	Bu M. M. Manisa <i>T. Türkoğlu</i>	Kâtib İstanbul <i>F. Öymen</i>	
Gazi Anıeb <i>A. H. Ayerdem</i>	İzmir <i>H. Çakır</i>	Maraş <i>A. Tiridoğlu</i>	Mardin <i>R. Erten</i>	Muş <i>Ş. Çiloğlu</i>	Muş <i>Ş. Ataman</i>
Ordu <i>H. Yalman</i>	Seyhan <i>N. Eldeniz</i>	Sivas <i>R. Başara</i>	Sivas <i>Remzi Çiner</i>	Trabzon <i>Sırrı Day</i>	Trabzon <i>R. Karadeniz</i>
Yozgad <i>S. İçöz</i>					

**Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı
bütçe kanunu lâyihası**

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (35 789 400) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Umum müdürlüğün 1938 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (35 789 400) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Umum müdürlüğün 1938 malî yılı daimî memur ve müstahdemlerle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4 — Umum müdürlük tarafından işletilmekte olan demiryollar ve diğer motörlü vasıtalar, limanlar, iskeleler ve maden ocaklarının bütün varidat ve hasılatı bunlara mahsus kanun ve nizamnameler dairesinde tahsil olunur.

Erzurum - Sarıkamış ve şubatı demiryolları için 1929 bütçesine bağı (C) işaretli tarife ahkâmı 1938 malî yılında da tatbik olunur. Bu tarifede tadilat icrasına Nafia vekili salâhiyettardır.

MADDE 5 — (611 000) lirası Ankara garına aid muhtelif tesisat ve tezyinata, (700 000) lirası Umumî idare binası inşaatına, (1 365 000) lirası Sivas atelyesi inşaatının ikmalile tevsiat ve tesisatına, (1 647 000) lirası Karaköy - Eskişehir arasındaki hattın tezdidi ile diğer kısımlarda tezdidi icab eden makas takımlarile muhtelif yol malzemesine, (2 815 000) lirası muhtelif tamamlayıcı tesisat, inşaat ve tevsiata, (925 000) lirası muhtelif muharrik ve müteharrik edevatın mubayaasına sarfedilmek üzere (8 063 000) liraya kadar taahhüde girişmeğe Umum müdürlük mezundur. 1937 malî yılı nihayetine kadar hâsil olan varidat fazlalarından he-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (35 739 400) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — (611 000) lirası Ankara garına aid muhtelif tesisat ve tezyinata, (1 000 000) lirası umumî idare binası inşaatına, (1 365 000) lirası Sivas atelyesi inşaatının ikmalile tevsiat ve tesisatına, (1 647 000) lirası Karaköy - Eskişehir arasındaki hattın tezdidi ile diğer kısımlarda tezdidi icab eden makas takımlarile muhtelif yol malzemesine, (2 815 000) lirası muhtelif tamamlayıcı tesisat, inşaat ve tevsiata, (925 000) lirası muhtelif muharrik ve müteharrik edevat ve tezgâh mubayaasına sarfedilmek üzere (8 363 000) liraya kadar taahhüde girişmeğe umum müdürlük mezundur. 1937 malî yılı nihayetine kadar hâsil olan varidat fazlalarından he-

nüz tahsisat kaydedilmeyen mikdarlarla 1938 malî yılı masraf bütçesi tasarrufatı ve muhtemel varidat fazlası mezkûr taahhüdlere karşılık tutulmuştur. Bu karşılıklardan 1937 nihayetine kadar olan varidat fazlası 1938 malî yılı varidat bütçesinde açılacak hususî fasla irad kaydedilmek ve masraf bütçesi tasarrufatı da taallûk ettiği tertiblerden tenzil edilmek suretile mukabilleri yukarıda yazılı hizmetlerin her biri için masraf bütçesinde açılacak hususî fasıllara tahsisat kayid ve sarfolunur. Taahhüdlere bu suretle karşılanamayan kısmı idarenin müteakib yıllar bütçesine konacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 6 — 1938 malî yılı nakdî muamelâtının tedviri ve (600 000) liraya kadar kömür, (2 000 000) liraya kadar malzeme stoku yapmak için Umum müdürlük (3 000 000) liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı cari açtırmağa ve Maliye vekili bu istikraza kefalet etmeğe me-zundur.

MADDE 7 — Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1938 malî yılı zarfında ücretsiz veya tenzilatlı ücretle seyahat etmek salâhiyetini haiz olanlar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vezaifine dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1042 sayılı kanunun 24, 28 ve 34 ncü maddelerinin eşhas nakliyatına aid hükümlerile mezkûr kanunu muaddil 1 haziran 1929 tarih ve 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü 1938 malî yılı zarfında tatbik olunmaz.

1042 numaralı kanunun 25 nci maddesile posta kanununun 53 ncü maddesinin değiştirilmesine dair olan 3108 numaralı kanun hükmü ve 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin birinci umumî müfettişe aid hükmü hariç olmak üzere diğer hükümleri bakidir.

nüz tahsisat kaydedilmeyen mikdarlarla 1938 malî yılı masraf bütçesi tasarrufatı ve muhtemel varidat fazlası mezkûr taahhüdlere karşılık tutulmuştur. Bu karşılıklardan 1937 nihayetine kadar olan varidat fazlası 1938 malî yılı varidat bütçesinde açılacak hususî fasla irad kaydedilmek ve masraf bütçesi tasarrufatı da taallûk ettiği tertiblerden tenzil edilmek suretile mukabilleri yukarıda yazılı hizmetlerin her biri için masraf bütçesinde açılacak hususî fasıllara tahsisat kayid ve sarfolunur. Taahhüdlere bu suretle karşılanamayan kısmı idarenin müteakib yıllar bütçesine konacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1938 malî yılı zarfında ücretsiz veya tenzilatlı ücretle seyahat etmek salâhiyetini haiz olanlar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vezaifine dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1042 sayılı kanunun 24, 28 ve 34 ncü maddelerinin eşhas nakliyatına aid hükümlerile mezkûr kanunu muaddil 1 haziran 1929 tarih ve 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü 1938 malî yılı zarfında tatbik olunmaz.

1042 sayılı kanunun 25 nci maddesini değiştiren 3282 sayılı kanun ile posta kanununun 53 ncü maddesinin değiştirilmesine dair olan 3108 sayılı kanun hükmü ve 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin birinci umumî müfettişe aid hükmü hariç olmak üzere diğer hükümleri bakidir.

MADDE 8 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin teşkilât ve vezaifine dair olan 1042 sayılı kanunu muaddil 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesinin 1 nci fıkrasına tevfi kan idare encümenince verilecek muvakkat müsaadenamenin adedi (700) ü geçemez.

MADDE 9 — Aşağıda gösterilen fıkralarda yazılı hizmetlerden her birinin senesi bütçesine konulan tahsisâtı kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı tediyeye umum müdürlük mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı hesabı katide ayrıca gösterilir.

- A) Tahmil ve tahliye ücretleri,
- B) Mahkeme masrafları,
- C) Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi,
- D) Reddiyat ve bilet satışı aidatı,
- E) İrad getiren emlak resim ve vergileri.

MADDE 10 — Her hangi bir sebeple kullanılmamış olduğu sabit olan biletlerin bedellerini iade etmeğe Umumî müdürlük salâhiyetlidir.

MADDE 11 — 1932 - 1937 malî yılları bütçe kanunlarından hükümleri 1938 malî yılı zarfında dahi devam edecek olanları bağı (H) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 12 — 1932 malî yılı sonuna kadar sarfolunup ta mahsubu icra edilmeyen mebalığın eski seneler bütçelerinde kullanılmayan tahsisâtı karşılık tutularak 1938 malî yılı bütçesinde açılacak ayrı bir fasla masraf kaydı suretile mahsubu icra olunur.

MADDE 8 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Ankara garı büfe ve gazinosu için tahsis edilen mütedavil sermaye ile yapılacak muamelât ve sarfiyat Muhasebei umumiye, Arttırma, Eksiltme ve İhale kanunları hükümlerine ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine ve işletme işleri de hiç bir vergi ve resme tâbi değildir.

MADDE 13 — Bu Kanun 1 Haziran 1938 tarihinden muteberdir.

MADDE 14 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

1 - III - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	Dr. R. Aras	F. Ağralı
Na. V.	Mf. V.	İ. V. V.
A. Çetinkaya		C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	Rana Tarhan

MADDE 14 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Aynen kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1937 Mali yılı tahsisatı Lira	1938 mali yılı için Hükümetçe taleb edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1		Ücret ve yevmiyeler			
	1	Daimî memur ve müstahdemler	7 663 660	8 902 800	8 902 800
	2	Muvakkat memur ve müstahdemler	42 000	46 900	46 900
	3	Ankara mesken tazminatı	212 330	228 400	228 400
		Fasıl yekûnu	7 917 990	9 178 100	9 178 100
2		Daimî memuriyet harcırahı	16 600	16 600	16 600
3		Muvakkat memuriyet harcırahı	48 700	68 700	68 700
4		Devir ve teftiş harcırahı	102 200	120 400	120 400
5		İdare teşkilâtına dahil memur ve müstahdemlere yardım			
	1	Memur ve müstahdemler elbise bedeline % 50 yardım	95 000	200 000	100 000
	2	Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye ve tazminat	53 000	60 000	60 000
	3	Mekteb bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım	25 000	50 000	50 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1937	1938 mali yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	4	Eskişehir çırak pansiyonunun masraflarına yardım	27 000	33 600	33 600
	5	Mualecat ve sıhhi imdad kutuları masrafı, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhhi muavenet, cenaze ve sıhhi levazım ve nakliye masrafları	185 000	197 000	197 000
	6	2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı	549 625	600 000	600 000
		Fasıl yekûnu	934 625	1 140 600	1 040 600
6		İdare masrafları			
	1	Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedeli ile demiryollar dergisine yardım	185 000	185 000	185 000
	2	Mefruşat ve demirbaş tamir, tecdid ve tezyidi masrafları	276 000	356 400	356 400
	3	Posta, telgraf ve telefon ücretleri	11 000	15 000	15 000
	4	İlân ücretleri	16 000	16 000	16 000
	5	Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aidat	23 000	23 000	23 000
	6	Kilometre tazminatı	515 420	592 500	592 500
	7	Mebani icarı, memur ve müstahdemlere verilecek ev kirası	93 000	104 400	104 400
	8	İrad getiren emlak vergileri	6 000	6 000	6 000
	9	Müteferrik masraflar [Misafir kabul masrafı dahil]	55 284	60 000	60 000
	10	Temsil masrafı	1 000	1 000	1 000
	11	Kömür tasarrufu ikramiyesi	—	30 000	30 000
	12	2847 numaralı kanunun 9 ncu maddesi mucibince verilecek tahsisatlar	—	84 000	84 000
	13	Zehirli gazlerden korunma ter-tibatı masrafları	—	20 000	20 000
	14	Mukataa bedelleri	—	600	600
		Fasıl yekûnu	1 181 704	1 493 900	1 493 900

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1937	1938 malî yılı için	
			Malî yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
7		İşletme masrafları			
	1	Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları [İstasyonların tathir masrafları dahil]	3 888 610	4 475 200	4 475 200
	2	Muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları	3 721 440	4 544 200	4 544 200
	3	Hat, köprüler, telgraf hatları tamir masrafları ile yol alât, edevat ve levazımının tamir, tecdid ve tezyidi masrafları	3 686 580	3 615 300	3 615 300
	4	Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları	32 000	40 000	40 000
	5	Sabit tesisatın tamir, tevsi ve yeniden inşası masrafları	255 000	300 000	300 000
	6	Elektrikli ve elektriksiz işaretleme masrafları	10 000	10 000	10 000
	7	Transit vagonların edevat tathiri ücreti	13 000	20 000	20 000
	8	Kaza ve ticarî eşya hasarat ve zayıf tazminatı	4 000	10 000	10 000
	9	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	203 000	338 000	338 000
	10	Liman, rıhtım ve bilûmum deniz vesaiti, iskele ve estekatlarla siloların mihanikî tesisatının tamir, tevsi ve tezyidi masrafları	—	60 000	60 000
	11	Fidanlıklar ücret ve masrafları	—	55 500	55 500
		Fasıl yekûnu	11 813 630	13 468 200	13 468 200
8		Mütenevvi masraflar			
	1	Gayrimelhuz masraflar	2 500	3 500	3 500
	2	Beynelmilel demiryollar teşekkül ve kongrelerine iştirak masrafları	4 000	10 000	10 000
	3	Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi	3 000	3 000	3 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1937	1938 malî yılı için	
			Mali yıl tahsisatı Lira	Hükümetçe taleb edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	4	C. F. H. İdaresine verilecek rö-dövanlar	0	6 000	6 000
	5	Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile memurların ücret, masraf ve harcırahları	95 000	137 300	137 300
	6	Ecnebi mütehassısların ücret ve masrafları	133 000	129 100	129 100
	7	Demiryollar spor teşekküllerine yardım	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	238 500	289 900	289 900
9		Borçlar			
	1	Faiz ve aciyo ve akçe farkları	50 000	50 000	50 000
	2	Eski seneler borçları	1 500	27 000	27 000
	3	Reddiyat ve bilet satışı aidatı	400 000	10 000	10 000
		Fasıl yekûnu	451 500	87 000	87 000
10		Tesisat ve tevsiat masrafları	978 000	579 000	579 000
11		Sigorta ücret ve sermayesi	62 000	65 000	65 000
12		Tekaüd, dul ve yetim maaşları	1 860	1 860	1 860
13		Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları	4 975 909	4 880 055	4 880 055
14		3071 numaralı kanunun 2 nci maddesi mucibince Sivas cer atelyesi tezkâh ve sair tesisatı masrafı	500 000	1 500 000	1 500 000
15		Trabzon - İran hudud transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi masrafları			
	1	Ücret ve yevmiyeler	110 460	118 200	118 200
	2	Sair masarifi umumiye	161 421	181 000	181 000
		Fasıl yekûnu	271 881	299 200	299 200

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1937	1938 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
16		3247 ve 3319 numaralı kanunlar mucibince mübayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları	—	1 900 000	1 900 000
17		Bakımı idareye devredilen hatların noksanlarının ikmali masrafları	—	350 000	350 000
18		Ankara garı büfe ve gazinosu için mütedavil sermaye	0	0	50 000
0		Ecnebi misafirlere mahsus servis vagonu bedeli	80 000	0	0
19		1715 numaralı kanununun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	295 751	350 885	350 885
UMUMİ YEKÜN			29 870 850	35 789 400	35 739 400

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1937	1938 malî yılı için	
			Mali yılı muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Demiryollar hasılatı			
	1	Yolcu	8 328 750	10 500 000	10 500 000
	2	Yolcu ağırlığı	205 000	250 000	250 000
	3	Mêsajeri	461 750	650 000	650 000
	4	Seyriseri	1 100 750	1 500 000	1 500 000
	5	Seyrihafif	17 610 000	20 100 000	20 100 000
	6	Muhtelif hasılat	750 000	1 149 200	1 149 200
Fasıl yekûnu			28 456 250	34 149 200	34 149 200

F.	M.	Varidatın nev'i	1937	1938 malî yılı için	
			Mali yılı muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
2		Liman ve rıhtım ve iskeleler hasılatı			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtımı	600 000	600 000	600 000
	2	Derince limanı	150 000	150 000	150 000
	3	İskeleler	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	800 000	800 000	800 000
3		Sıhhiye tevkifatı	220 000	260 000	260 000
4		Mütenevvi hasılat			
	1	İstimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	5 000	5 000	5 000
	2	Memurlardan alınacak tahsil ücreti	2 500	5 000	5 000
	3	Çıraklardan alınacak pansiyon ücreti	20 000	27 700	27 700
	4	İdareye aid binalardan alına- cak kira ücreti	35 000	35 000	35 000
	5	1 haziran 1912 tarihli itilâfna- mesine tevfikân İzmir liman idaresinden senevî maktuan alınacak bedel	7 500	7 500	7 500
	6	Faiz ve akçe farkları	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	120 000	130 200	130 200
5		Trabzon - İran transit yolu oto- büs, kamyon işletmesi hasılatı	274 600	100 000	100 000
6		Bakımı idareye devredilen hat- ların noksanlarının ikmali mas- rafına mahsuben Nafia vekâleti bütçesinden alınacak mebalîğ	0	350 000	350 000
		UMUMİ YEKÛN	29 870 850	35 789 400	35 789 400

C - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Umumî müdürlük</i>		
Umumî müdür	1	1
» » muavini	2	2
Umumî kâtib	5	1
Seferberlik müdürü	6/II	1
Evrak ve dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	1
» şefi	10	2
Masa şefi	11	3
S. I. memur	12	2
		14
<i>Teftiş heyeti</i>		
Teftiş heyeti reisi	2	1
Müfettiş	4	2
»	5	1
S. I. Müfettiş	6/II	10
Kalem âmiri	9	1
S. I. Memur	12	2
S. II. »	14	1
		18
<i>İstatistik âmirliği</i>		
İstatistik âmiri	6/II	1
Kalem şefi	10	2
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	2
S. II. »	14	3
		9
<i>Yol dairesi</i>		
Yol dairesi reisi	3	1
» » » muavini	5	2
Yol heyeti fenniye müdürü	4	1
Demir köprüler heyeti fenniye müdürü	5	1
Yol başmüfettişi	6/I	4
Başmüfettiş (Ziraat işleri için)	6/I	1
S. I. Yol müfettişi	6/II	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Diplomalı mühendis	6/II	6
Ziraat müfettişi	6/II	1
Fidanlık âmiri	7	2
Emniyet tesisatı müfettişi	7	2
İstimlâk âmiri	7	1
Diplomalı mimar	7	1
S. II. Diplomalı mühendis	8	8
S. I. Telgraf müfettişi	8	3
S. II. Şube şefi	9	2
İstimlâk şefi	9	3
Kalem âmiri	9	3
Başressam	10	1
S. II. Merkez fen memuru	10	3
S. II. Telgraf müfettişi	10	3
Kalem şefi	10	5
S. I. Ressam	11	5
Masa şefi	11	2
Muhasib	11	8
S. I. Kısım şefi	11	3
S. I. Fidanlık fen memuru	11	6
S. II. » » »	12	3
S. I. Memur	12	2
S. II. Ressam	12	3
S. II. Memur	14	6
S. I. Daktilo	14	2
Mavici	17/III	2
S. II. Bekçi	18/III	3
		101

Cer dairesi

Cer reisi	3	1
Cer heyeti fenniye müdürü	4	1
Cer reis muavini	5	2
S. I. Müfettiş	6/II	6
S. I. Diplomalı mühendis	6/II	6
S. II. » »	8	5
S. II. Müfettiş	8	2
S. I. Merkez fen memuru	8	5
Kalem âmiri	9	1
S. II. Merkez fen memuru	10	4
Başressam	10	1
Kalem şefi	10	1
S. I. Ressam	11	4
Masa şefi	11	6

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Memur	12	10
S. II. Ressam	12	4
S. II. Memur	14	10
S. I. Daktilo	14	1
S. II. »	16	3
Mavici	17/III	1
		<hr/>
		74

Ticaret ve hasılat dairesi

Ticaret ve hasılat reisi	3	1
Ticaret reis muavini	5	1
Hasılat reis muavini	5	1
Müfettiş	5	1
S. I. Müfettiş	6/II	12
S. II. »	8	18
Murakib	9	16
Kalem âmiri	9	6
Kalem şefi	10	8
Müdekkik	10	18
Masa şefi	11	65
S. I. Memur	12	72
S. II. Memur	14	70
Memur namzedi	16	1
		<hr/>
		290

Maliye ve muhasebe işleri

Maliye ve muhasebe işleri reisi	3	1
» » » » muavini	5	2
S. I. Mesul muhasib	6/I	3
S. II. » »	6/II	8
S. I. Müfettiş	6/II	5
S. II. »	8	2
Kalem âmiri	9	15
Mürakib	9	4
Müdekkik	10	10
Kalem şefi	10	10
Masa şefi	11	34
Muhasib	11	24
S. I. Memur	12	43
S. II. »	14	23
Memur namzedi	16	3
Şakird	18/I	1
Başveznedar	9	3

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Veznedar	10	11
S. II. »	12	17
S. I. Bekçi	18/II	5
S. II. »	18/III	7
		231

Hareket dairesi

Hareket dairesi reisi	3	1
» » » muavini	5	2
» başmüfettişi	6/I	1
S. I. Hareket müfettişi	6/II	6
S. II. » »	8	4
S. I. Gar şefi	8	2
S. II. » »	9	2
Müfettiş muavini	10	12
S. I. İstasyon şefi	10	9
S. II. » »	11	10
S. III. İstasyon şefi	12	12
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	2
S. I. Ressam	11	1
S. I. Memur	12	2
S. II. »	14	2
		70

Sıhhat işleri müdürlüğü

Sıhhat işleri müdürü	4	1
Mütehassıs doktor	6/I	3
S. I. Müfettiş (Doktor)	6/II	1
S. II. » (Eczacı)	8	1
Ecza methar şefi	8	1
S. II. Eczacı	10	1
Masa şefi	11	2
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	2
Eczacı kalfası	14	1
Başhemşire	14	1
Hemşire	17/I	2
Etüv makinisti	16	1
Hastabakıcı	17/II	5
Aşçıbaşı	17/II	1
S. II. Hademe	18/III	8

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Zat işleri müdürlüğü</i>		
Zat işleri müdürü	4	1
» » » muavini	5	1
Evrak dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	6
Masa şefi	11	7
S. I. Memur	12	5
S. II. »	14	19
		42

Malzeme dairesi

Malzeme reisi	3	1
» » muavini	5	2
Başmüfettiş	6/I	1
S. I. Müfettiş	6/II	1
S. II. »	8	2
Sipariş şefi	7	1
» memuru	9	1
Kalem âmiri	9	3
Müdekkik	10	6
Masa şefi	11	1
Muhasib	11	8
S. I. Memur	12	11
S. II. »	14	12
		50

Hukuk işleri müdürlüğü

Hukuk işleri müdürü	4	1
» » » muavini	5	1
Müşavir avukat	4	1
S. I. Avukat	5	1
S. II. »	6/II	1
Kalem şefi	10	1
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	1
		8

Daire müdürlüğü

Daire müdürü	9	1
S. II. Memur	14	1
S. II. Şöför	15	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Hademe	18/II	4
S. II. »	18/III	76
S. II. Bekçi	18/III	4
		<hr/>
		87

İşletme müdürlükleri

S. I. İşletme müdürü	3	6
S. II. » »	4	4
Müfettiş	5	1
İşletme âmiri	6/I	1
S. II. Müfettiş	8	1
Murakib	9	1
Kalem âmiri	9	12
Sipariş memuru	9	1
Kalem şefi	10	2
Müdekkik	10	1
Masa şefi	11	8
S. I. Memur	12	20
S. II. »	14	27
Memur namzedi	16	2
S. II. Daktilo	16	2
		<hr/>
		89

İşletme hekimlikleri

S. I. Doktor	6/II	10
S. II. »	7	41
S. III. Doktor	8	15
S. I. Eczacı	9	2
S. II. »	10	15
S. III. Eczacı	11	9
Masa şefi	11	2
S. II. Memur	14	2
Eczacı kalfası	14	17
		<hr/>
		113

İşletmeler hukuk işleri âmirlikleri

Hukuk işleri âmiri	6/II	2
S. II. Avukat	6/II	7
Kalem şefi	10	1
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	1
		<hr/>
		12

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>İşletmeler daire memurlukları</i>		
Masa şefi	11	1
S. II. Memur	14	2
S. I. Hademe	18/II	65
S. II. »	18/III	241
S. I. Bekçi	18/II	1
S. II. »	18/III	10
		320

<i>İşletmeler yol başmüfettişlikleri</i>		
Yol başmüfettişi	6/I	10
S. I. Yol müfettişi	6/II	10
Mühendis şube şefi	7	10
» » (Orman mühendisi)	7	1
Emniyet tesisatı müfettişi	7	7
S. I. Şube şefi	8	26
S. II. Şube şefi	9	10
Kalem şefi	10	10
S. II. Merkez fen memuru	10	15
S. I. Kısım şefi	11	77
Masa şefi	11	1
Muhasib	11	33
S. I. Ressam	11	3
S. I. Memur	12	21
S. II. Kısım şefi	12	107
S. II. Ressam	12	7
S. II. Memur	14	35
S. I. Telefon tesisat memuru	14	3
S. II. » » »	15	8
S. II. Daktilo	16	10
Telefoncu	17/III	26
S. II. Bekçi	18/III	120
Geçit bekçisi	19/I	200
Drezinör	19/I	194
		944

<i>İşletmeler cer başmüfettişlikleri</i>		
Cer başmüfettişi	6/I	11
S. I. Cer müfettişi	6/II	6
S. I. Elektrik işleri şefi	7	3
S. II. Cer müfettişi	8	7
S. II. Elektrik işleri şefi	8	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Mühendis depo şefi	8	8
S. I. Depo şefi	9	20
S. II. Atelye şube âmiri	9	4
Kalem âmiri	9	4
S. II. Depo şefi	10	19
Başmakinist	10	16
Kalem şefi	10	6
S. I. Ustabaşı	10	7
S. II. Merkez fen memuru	10	4
Şef montör	11	6
S. I. ressam	11	1
S. II. Ustabaşı	11	1
S. I. Makinist	11	196
Masa şefi	11	20
S. I. Memur	12	48
Başrevizör	12	21
S. I. .Nezaret makinisti	13	35
S. II. Sabit makine makinisti	13	3
S. II. Makinist	13	265
S. II. .Nezaret makinisti	14	10
S. I. Revizör	14	59
S. II. Memur	14	31
Mezun ateşçi	14	163
Puvantör	15	6
S. I. Şöför	14	15
S. II. »	15	10
S. III. »	16	3
S. II. Revizör	16	51
Memur namzedi	16	4
S. I. Loko ateşçisi	17/I	331
S. II » »	17/II	237
Pompacı	17/II	108
Sabit makina ateşçisi	18/1	126
Gardvagon	18/I	272
Mağazacı	18/II	21
S. I. Bekçi	18/II	19
S.. II. »	18/III	50
		2229

İşletmeler hareket başmüfettişlikleri

Hareket başmüfettişi	6/I	10
S. I. Hareket müfettişi	6/II	21
S. II. » »	8	22
S. I. Gar şefi	8	7
S. II. » »	9	30
Müfettiş muavini	10	5

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. İstasyon şefi	10	98
Kalem şefi	10	5
S. II. İstasyon şefi	11	373
S. I. Tren muayene memuru	11	16
S. III. İstasyon şefi	12	291
S. I. Memur	12	25
S. II. Tren muayene memuru	12	7
S. I. Ambar muhasibi	13	63
Hareket memuru	14	329
S. II. Ambar muhasibi	14	79
Başyardımcı	14	34
S. II. Memur	14	11
S. I. Şeftren	14	128
S. I. Yardımcı	15	198
Başmanevracı	15	22
S. II. Şeftren	15	201
S. II. Yardımcı	16	179
Memur namzedi	16	153
Bagaj kondöktörü	16	138
S. I. Manevracı	17/II	85
Kondöktör	17/II	381
Kopyacı	17/III	8
S. II. Manevracı	17/III	103
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Lâmbacı	18/I	16
S. II. »	18/II	12
S. I. Bekçi	18/II	53
Gardfren	18/II	663
S. I. Makasçı	18/III	260
S. II. Bekçi	18/III	126
Hamalbaşu	18/III	15
S. II. Makasçı	19/I	574
S. I. Hamal	19/I	73
S. II. »	19/II	228
S. II. Amele	19/II	15
		5058

Haydarpaşa liman ve rıhtım başmüfettişliği

Liman ve rıhtım başmüfettişi	6/I	1
Liman rıhtım müfettişi	7	2
Liman şefi	9	2
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	1
Tahmil ve tahliye şefi	11	1
Masa şefi	11	5
Muhasib	11	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Silo şefi	11	1
Deniz başmemuru	11	1
S. I. Memur	12	4
S. II. »	14	5
S. II. Romörkör kaptanı	14	1
S. I. » makinisti	12	1
S. II. » »	14	1
Mavna kaptanı	17/I	3
Dalgıç	17/I	2
Telefoncu	17/III	1
Romörkör ateşçisi	18/I	4
S. I. Hademe	18/II	1
S. I. Bekçi	18/II	2
S. II. Hademe	18/III	3
S. II. Bekçi	18/III	24
Mağazacı	18/II	2
S. I. Yol çavuşu	15	1
Amele çavuşu	18/1	6
Tayfa	18/III	7
S. I. Amele	19/I	13
S. II. »	19/II	4
		102

MASRAFLI TERTİBİNDEN ÜCRET ALANLAR

Tesellüm ve sevk şefliği

Tesellüm şefi	7	1
» » (Kimyager)	7	1
S. I. Kimyager	9	1
S. II. Kimyager	10	1
Kalem âmiri	9	1
Müdekkik	10	6
Masa şefi	11	5
S. I. Memur	12	5
S. II. »	14	3
Lâboratuar kalfası	14	1
Mağazacı	17/III	2
Amele çavuşu	18/I	1
S. II. Hademe	18/III	2
S. II. Bekçi	18/III	2
S. II. Amele	19/II	20
		52

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Haydarpaşa mağazası</i>		
S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	1
Müdekkik	10	3
Masa şefi	11	8
S. I. Memur	12	10
S. II. »	14	6
Memur namzedi	16	1
Mağazacı	17/III	4
Kamyon şoförü	17/III	1
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Hademe	18/II	1
S. II. »	18/III	2
S. I. Bekçi	18/II	2
S. II. »	18/III	3
S. I. Amele	19/I	5
S. II. Amele	19/II	25
		75

Ankara mağazası

S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem şefi	10	1
Müdekkik	10	3
Masa şefi	11	6
S. I. Memur	12	2
S. II. »	14	9
Memur namzedi	16	1
Mağazacı	17/III	4
Kamyon şoförü	17/III	1
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Bekçi	18/II	1
S. II. »	18/III	4
S. II. Hademe	18/III	2
S. I. Amele	19/I	5
S. II. »	19/II	20
		61

Konya mağazası

S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem şefi	10	1
Masa »	11	3

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Memur	12	5
S. II. »	14	4
Memur namzedi	16	2
Mağazacı	17/III	3
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Hademe	18/II	1
S. II. Bekçi	18/III	2
S. I. Amele	19/I	5
S. II. »	19/II	10
		<hr/>
		38

Eskişehir mağazası

S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem âmiri	9	1
Müdekkik	10	3
Masa şefi	11	4
S. I. Memur	12	6
S. II. »	14	7
Memur namzedi	16	2
Mağazacı	17/III	4
Amele çavuşu	18/I	1
S. I. Hademe	18/II	2
S. I. Bekçi	18/II	2
S. II. »	18/III	5
S. I. Amele	19/I	5
S. II. »	19/II	30
		<hr/>
		73

İzmir mağazası

S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	2
Muhasib	11	2
S. I. Memur	12	7
S. II. »	14	5
Memur namzedi	16=	1
Mağazacı	17/III	3
Kamyon şöförü	17/III	1
Amele çavuşu	18/I	1
S. II. Hademe	18/III	2
S. II. Bekçi	18/III	4
S. I. Amele	19/I	5
S. II. Amele	19/II	20
		<hr/>
		55

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Sirkeci mağazası</i>		
S. I. Mağaza şefi	6/II	1
Kalem âmiri	9	1
Müdekkik	10	1
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	6
S. II. »	14	8
Mağazacı	17/III	4
Amele çavuşu	18/1	1
S. I. Hademe	18/II	1
S. II. »	18/III	1
S. I. Amele	19/1	6
S. II. »	19/II	14
		45

<i>Erzurum mağazası</i>		
S. II. Mağaza şefi	9	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	3
Mağazacı	17/III	2
S. II Hademe	18/III	1
S. II. Bekçi	18/III	2
S. II. Amele	19/II	11
		23

<i>Yol atelyesi</i>		
Yol atelye müdürü	5	1
S. I. Atelyeler müdür muavini	6/I	1
S. I. Yol atelyesi mıntaka mühendisi	6/II	2
S. II. » » »	7	2
Mühendis şube şefi	7	1
S. I. Şube şefi	8	3
S. II. » »	9	1
S. II. Atelye şube âmiri	9	3
S. II. Merkez fen memuru	10	4
Kalem şefi	10	1
Muhasib	11	5
S. I. Kısım şefi	11	6
S. II. » »	12	3

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Memur	12	2
Başpuvantör	12	1
Başrevizör	12	2
S. II. Memur	14	2
Puvantör	15	2
S. II. Daktilo	16	1
S. II. Yardımcı	16	2
Mavici	17/III	1
Kamyon şoförü	17/III	4
Telefoncu	17/III	1
S. I. Bekçi	18/II	2
S. I. Hademe	18/II	2
S. II. Bekçi	18/III	4
S. II. Hademe	18/III	4
		63

Eskişehir cer atelyesi

S. I. Atelye müdürü	5	2
» » » Muavini	6/I	2
S. I. Diplomalı mühendis	6/II	4
Fabrika kısım âmiri	6/II	2
S. I. Atelye şube âmiri	8	10
S. II. Diplomalı mühendis	8	2
S. II. Atelye şube âmiri	9	11
Kalem âmiri	9	1
S. II. Merkez fen memuru	10	8
S. I. Ustabaşı	10	8
Kalem şefi	10	3
Masa şefi	11	4
S. I. Ressam	11	1
S. II. Ustabaşı	11	1
Şefmontör	11	14
S. I. Makinist	11	2
S. I. Memur	12	7
Başpuvantör	12	1
S. II. Ressam	12	2
S. I. Sabit makinist	12	2
S. II. Memur	14	10
Puvantör	15	12
Mavici	17/III	2
S. I. Bekçi	18/II	4
S. I. Hademe	18/II	1
S. II. Bekçi	18/III	9
S. II. Hademe	18/III	11

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Alsancak ve Halkapınar atelyeleri</i>		
S. II. Atelye müdürü	6/II	1
Fabrika kısım âmiri	6/II	2
S. I. Atelye şube âmiri	8	2
S. II. » » »	9	1
Kalem âmiri	9	1
S. I. Ustabaşı	10	2
S. II. »	11	4
S. I. Ressam	11	1
S. I. Memur	12	4
Başpuvantör	12	1
S. I. Sabit makinist	12	1
S. II. Memur	14	6
Puvantör	15	4
Sabit makine ateşçisi	18/I	2
S. I. Bekçi	18/II	8
S. II. »	18/III	8
		48

Yedikule ve Edirne Atelyeleri

S. I. Diplomalı mühendis	6/II	1
S. II. Atelye müdürü	6/II	1
S. I. Atelye şube âmiri	8	1
Kalem şefi	10	1
S. I. Ustabaşı	10	1
S. II. »	11	3
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	3
Başpuvantör	12	1
S. II. Memur	14	3
Puvantör	15	3
S. I. Bekçi	18/II	8
		27

Matbaa âmirliği

Matbaa âmiri	7	1
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	2
Masa şefi	11	1
S. I. Ressam	11	1
S. I. Memur	12	3
S. II. »	14	3
Memur namzedi	16	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I. Hademe	18/II	2
S. I. Bekçi	18/II	1
S. II. »	18/III	1
S. II. Amele	19/II	4
		<hr/>
		21

Eskişehir talebe pansiyonu

Kalem şefi (Pansiyon müdürü)	10	1
Masa şefi (Muallim)	11	2
S. I. Memur (Müzakereci muallim)	12	1
S. II. » (Muallim)	14	5
S. II. »	14	1
Hemşire	17/I	1
Aşçıbaşı	17/II	1
S. II. Hademe	18/III	9
S. II. Bekçi	18/III	1
S. II. Amele	19/II	7
		<hr/>
		29

Eskişehir çırak pansiyonu

Kalem şefi (Pansiyon müdürü)	10	1
S. I. Memur	12	2
S. II. »	14	1
Hemşire	17/I	1
Aşçıbaşı	17/II	1
S. II. Hademe	18/III	7
		<hr/>
		13

Müteferrik müstahdemin

S. I. Diplomalı mühendis	6/II	1
S. I. Memur	12	1
S. I. Sabit makinist	12	2
S. I. Sürveyan	12	1
Memur namzedi	16	1
S. II. Yol çavuşu	17/II	3
S. I. Bekçi	18/II	2
S. II. »	18/III	6
S. II. Atelye şube âmiri	9	1
S. II. Memur	14	1
Sabit makine ateşçisi	18/I	1
Bahçıvan	18/II	23
		<hr/>
		43

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
TRABZON - İRAN HUDUD TRANSİT YOLU OTOBÜS, KAMYON VE OTOMOBİL İŞLETMESİ KADROSU		
S. II. İşletme müdürü	4	1
<i>Cer</i>		
S. I. Cer müfettişi	6/II	1
Mühendis depo şefi	8	1
Başmakinist	10	1
Kalem şefi	10	1
S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	4
S. I. Şoför	14	12
S. II. Şoför	15	26
S. III. Şoför	16	38
S. II. Hamal	19/II	6
S. I. Ustabaşı	10	1
S. II. »	11	1
S. II. Bekçi	18/III	3
		96
<i>Ticaret ve hasılat</i>		
S. I. Müfettiş	6/II	1
Murakib	9	1
Masa şefi	11	1
S. I. Memur	12	1
		4
<i>Muhasebe</i>		
S. II. Mesul muhasib	6/II	1
S. II. Veznedar	12	1
S. II. Memur	14	1
		3
<i>Hareket</i>		
S. II. Hareket müfettişi	8	1
S. II. İstasyon şefi	11	3
S. III. » »	12	5
S. I. Memur	12	1
S. I. Ambar muhasibi	13	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. II. Ambar muhasibi	14	1
S. I. Tren muayene memuru	11	1
S. II. Yardımcı	16	1
S. II. Bekçi	18/III	3
S. II. Hademe	18/III	1
S. II. Hamal	19/II	12
		<hr/>
		30

Hekimlik

S. II. Doktor	7	1
S. II. Hademe	18/III	1
		<hr/>
		2

Hukuk

Serbest avukat	—	1
----------------	---	---

MASRAF TERTİBİNDEN ÜCRET ALANLAR

Mağaza

S. I. Memur	12	1
S. II. »	14	3
Mağazacı	17/III	1
S. II. Bekçi	18/III	1
S. II. Amele	19/II	4
		<hr/>
		10

D - CETVELİ

Ücretsiz seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 - Devlet demiryolları işletme idaresi memur ve müstahdemlerinden hatların teftiş, inşa, tamir, muhafaza, idare ve işletme işleriyle muvazzaf olanlarla sıhhi işler ve teşkilâta vazifedar bulunanlar.

2 - Gidiş ve gelişlerinde muvakkat bir vazife ve memuriyetin ifası için başka bir yere gönderilen ve getirilenlerle sabit vazifelerde olup buldukları yerden diğer bir yere naklen tayin olunanlar (Gidecekleri yere kadar) yeniden tanzif ve tekaüd edilen, kadro ve teşkilât veya idarî sebeplerle açığa çıkarılan, istifa eden veya hizmetten affolunan Devlet demiryolları memurları ile müstahdemleri ve aile beyannamelerinde yazılı ailesi efradı (Kendi, ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil) ancak idareye intisab müddeti altı ayı doldurmadan istifa edenlere ve aileleri efradına bu teshilât yapılmaz.

3 - Senede iki defaya munhasır olmak üzere umum şebeke üzerinde arzu ettikleri yere kadar gidiş ve gelişlerinde Devlet demiryolları işletme idaresinin memur ve müstahdemleri ile aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradı ve memurve ailesi ile birlikte seyahat etmek mecburiyetinde bulunan hizmetçiler ve işletmedeki usulüne tevfikân Devlet demiryolları ve limanları askerî komisyonu reis ve azalariyle irtibat zabıtları ve Nafia vekâleti münakalât dairesi ve tarife müşavirliğinin bilûmum memur ve müstahdemleri ve bunlarla birlikte ikamet eden harcırah karar-namesile muayyen aileleri efradı (Kendi eşyaları dahil).

4 - Vefat, evlenme ve sair sebeplerle işe mükellefiyeti memura tevaccüh eden aile efradı (gidecekleri yere kadar kendi ve ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil) ile vefat eden memur ve müstahdemnin aile beyannamesinde yazılı ailesi efradı (gidecekleri yere kadar kendi ve ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil).

5 - Diğer permi haklarına hâlel gelmemek üzere ahvali sıhhiyeleri dolayısıyla başka mahallere gitmelerine sıhhi lüzum gösterilen memur ve müstahdemlerle aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradı (500 kiloya kadar eşyaları dahil).

Bu suretle gönderilecek çocuklar «10» yaşından küçük olduğu takdirde aile efradından birisi refakat edebilir.

6 - Vazife icabı olarak ayrıca yol masrafı almamak ve kendi hududları dahilinde munhasır kalmak üzere seyahat eden umumî müfettişler, valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri.

7 - Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresi memur ve müstahdemlerinin çocuklarından tahsil müddetleri zarfında mekteb bulunan en yakın mahalle gidib gelecekler, her yolcu katarında inzibatı temine memur resmî elbise giymiş ve on ikinci dereceden en fazla iki polis ve bir inzibat memuru ile vazifeten katarında bulunması icab eden gümrük memurları ile dahilî ve millî emniyet için Nafia vekâletinin alâkadâr vekâletlerle birlikte tesbit edeceği mikdardaki kartları hâmil olan sivil veya formalı zabıta memurları ve ayda bir defaya munhasır olmak üzere çarşısı bulunmayan veya mevcut çarşı ihtiyacı temin edemeyen mahallerden erzak teda-

rik etmek üzere başka mahallere gidecek memurlar veya beyannamelerinde yazılı efradı aileden birisi (10 yaşını ikmal etmemiş çocuklar valideleri ile birlikte seyahat edebilirler).

8 — Nafia vekâleti müsteşarı ile münakalât dairesi reisine hizmet kartı verilir.

9 — Demiryolları güzergâhındaki Devlet telgraf, telefon ve radyo merkezlerle hatlarının inşa, tesis, tamir, teftiş ve murakabe işleriyle alâkadar memurlara Nafia vekilinin tensibi ile muntaka veya şebekeye mahsus hizmet kartı verilir.

10 — Mütakabiliyet şartile mücavir demiryolu şirketleri memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edeceklerle beynelmilel mütakabiliyet şartile ecebi memleketler demiryolları memurlarından ve ailelerinden Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecekler,

11 — Nafia vekili emrile hâmiline mahsus olarak verilecek 5 adet kart hâmilleri,

12 — Yeymî vazifeleri dolayısıyla banliyö güzergâhında oturan Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri,

13 — Kendilerine servis vagonu tahsis olunan yüksek zatlardan kendi arzu ve muvafakatlariyle servis vagonlarında seyahat ettirecekleri kimseler,

14 — İşletmeye açılacak hatlar için tertib edilen tören trenlerinde seyahat edenler,

15 — Adedleri onu geçmemek şartile Denizbank umum müdürlüğü ile buna bağlı Denizyolları ve A. K. A. Y. işletme idareleri mensublarına mütakabiliyet şartile Denizbank umum müdürlüğünün teklifi ve Nafia vekilinin tensibile nama mahsus kart verilir.

Tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 — Senede iki defaya munhasır olmaküzere, Devlet Demiryolları İşletme İdaresi memur ve müstahdemleri ile aile beyannamesinde yazılı aileleri efradı ve Nafia vekâleti münakalât dairesi ve tarife müşavirliğinin memur ve müstahdemleri ve Devlet demiryolları askerî komisyon reisi ve azaları ve irtibat zabitleri ve bunlarla birlikte ikamet eden harcırah kararnamesinde yazılı aileleri efradı,

2 — Beynelmillel mütakabiliyet şartile ecebi memleketler demiryolları memurlarından ve mütakabiliyet şartile civar hatlar memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecek olanlar ve aileleri.

Nafia vekâleti Demiryolları ve limanları inşaat dairesi memur ve müstahdemlerine aid ücretsiz ve tenzilâtlı ücretle seyahat muafiyetleri

1 — İnşaat dairesine mensub memur ve müstahdemlerin vazife, nakli memuriyet, tedavi ve mezuniyet suretile Devlet demiryolları üzerinde vukubulacak seyahatlarla bunların eşyalarının nakillerinde Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri hakkında cari hükümler aynen tatbik olunur.

Ailelerinin seyahatleri de işletme idaresi memur ve müstahdemleri ailelerinin tâbi oldukları ahkâma tâbidir. İnşaat dairesi mensublarından vazifeleri icabı seyyar olanlarla vazifeten devir ve seyahat edenlere hizmet kartı verilir.

H - CETVELİ

1932 malî senesi bütçe kanunu: No. 1978

MADDE 6 — Mudanya iskelesinin harb esnasında askerî demiryolları idaresince tecdiden inşa edilmiş olmasından mütehasıl hukuk ve menafi Mudanya belediyesine terk olunmuştur.

Devlet demiryollarına aid olup ta işbu iskeleden geçecek olan malzeme, mahrukat, alât ve edevattan belediyece resim alınmaz.

1934 malî senesi bütçe kanunu: No. 2478

MADDE 13 — Anadolu demiryolları idaresince Eskişehir ve Kütahya vilâyetleri çiftçilerine tevzi edilen tohumluk bedelinden idareye henüz borçlarını ödemeyenlerden yoksuzlukları mezkûr vilâyetlerce bildirileceklerin borç kayıtları terkin ve diğerlerinin takib ve tahsiline devam olunur.

sait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel 25 haziran 1932 tarih ve 2030 numaralı kanunun 1 nci maddesi ile tayin edilen 45 günlük müddet Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresine munhasır olmak üzere 75 güne iblâğ edilmiştir.

MADDE 14 — Muayyen tarifeli ve

1935 malî senesi bütçe kanunu: No. 2740

MADDE 13 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi, inşaat, balast, travers, malzemei ferşiye, muharrik ve müteharrik edevat, kömür, kereste, demir köprüler ve aksamı ile tahmil ve tahliye işleri için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını tecavüz et-

memek şartile atı seneye şamil taahhüdât icrasına mezundur.

MADDE 16 — Devlet demiryolları şebekeye mücavir şehir ve kasabalarla istasyonları arasında otobüs ve kamyon servisleri yapmağa mezundur.

1936 malî yılı bütçe kanunu: No. 2991

MADDE 12 — 1818 sayılı kanunla inşaat ve işletmenin ayrılması üzerine inşaat dairesi teşkilâtında kalıp Devlet demiryolları ve limanları işletme

umum müdürlük kayidlerine dahil bulunan demirbaş eşya bedelleri terkin olunur.

1937 malî yılı bütçe kanunu No. 3195

MADDE 10 — Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri için Nafia vekâletince tasdik edilmiş olan memur ve müstahdemler talimatnamesi hududu dahilinde kalmak şartile haftada beşer ve hafta içlerinde istimal edilmediği tak-

dirde senede (300) kiloyu geçmemek üzere getirilecek erzak ve eşya ile evlilere senede (2000) ve bekârlara (1000) kiloya munhasır olmak üzere getirilecek mahrukat meccanen naklolunur.